Bakliyat - Hububat

BİRLİK

Bakliyatın Mucizevi Faydaları

Dil Bayramı ve Karaman'ın Sanayileşme Tarihi

BENİM KENTLERİM MERSİN

****

MERSİN EKONOMİSİNDE

BAKLİYAT ZAMANI

****

Yunus Emre Hayatı Hakkında Bildiklerinizi Unutun

MERSİN ÜNİVERSİTESİ HIZLA BüYüYOR

Dünya Mercimek İhracatının %72'sini sağlayan yer...

Safya

AYÇİÇEK YAĞI

Kendi de hafif fiyatı da

Çekirdekten sofralara el değmeden üretilen Türkiye'nin safi ayçiçek yağı Safya, şimdi yenilenen ambalajıyla raflarda yerini alıyor.

safya.com.tr /safyalezzet

KÜNYE

İmtiyaz Sahibi:
Akdeniz Hububat, Bakliyat,Yağlı Tohumlar Ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı
Mahmut Arslan

Yazı İşleri Müdürü
Okan Şenel

Yayın Yönetmeni
Mirza Turgut

Yayın Kurulu
Mahmut Arslan
Ö.Abdullah Özdemir
Şerafettin Memiş
Rişal Irmak
Ayhan Kahraman
Bekir Serttaş
Doğan Narin
Hüseyin Nuri Çomu
Sabahattin Memiş
Hüseyin Tekin
Ömer Nazım Boynukalın
Hüseyin Arslan

Akdeniz Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçılar Birliği Dergisi

Yıl:1 Sayı: 3
2 Ayda Bir Yayınlanır.

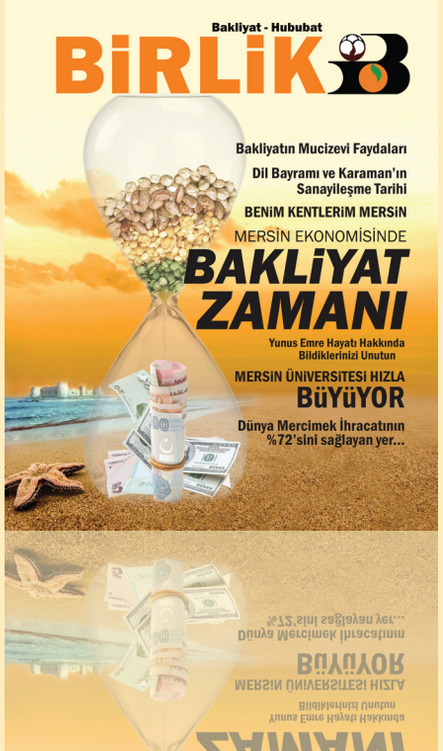

Başkandan,

15 Temmuz akşamı FETÖ çetesinin alçakça darbe girişimi, başta Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımızın dik duruşları ve halkımızın sokağa çıkması ile önlenmiş oldu.Milletimizin gösterdiği cesaret, tankların önüne yatarak darbecileri püskürtmeleri, eşine ender rastlanan çok önemli bir demokratik direniş hattı oluşturdu.

15 Temmuz birçok şey için milat oldu. Devlete sızmış FETÖ çetelerinin temizlenmesi için çalışmalar sürüyor.

Ülkemiz bu badireyi birçok şehit vererek atlattı. Ancak bu çetenin son elemanları yakalanıncaya kadar uyanık olmamız gerekiyor.

FETÖ çetesi 17-25 Aralık darbe girişiminden önce hükümete yönelik olarak GDO darbesi gerçekleştirmek istedi.2013 Mart ayında asılsız bir ihbar telefonu ile FETÖ çetesi, sözüm ona GDO avına çıktılar.. Yılların güçlü firmalarını itibarsızlaştırmak için ilgisiz kurumlardan rapor alarak gazetelerde ifşa ettiler.

İhbarcı, polis yetkiler, savcılık ve hâkimlerin tamamı aynı çetenin üyeleriydi.FETÖ'nün ünlü basın teröristi Mehmet Baransu'da çıkan evraklardan anlaşılıyor ki GDO operasyonu aslında hükümete karşı kumpas ve küçük bir darbe girişimi idi.

Baransu'daki notlarda GDO operasyonu üzerinden hükümete yönelik çok etkili bir piar yapacakları dile getiriliyordu. Buna göre, hükümet sözde GDO'lu gıda ürünlerinin ülkeye girişine müsaade ederek, halkın kanser olmasına neden olacağı propagandası yapılacaktı.Nitekim aynı günlerde ulusal basında çıkan haberler bu yöndeydi.

FETÖ çetesinin bana ve grubumuza yönelik alçakça girişimlerini bildiğimiz için GDO operasyonunun gerçek niyetini hemen kavrayarak, aynı gün net bir duruş sergiledim. Gözaltına alınarak tutuklanan arkadaşlarımıza büyük bir komplo yapıldığını ve çeltikte GDO'nun olamayacağını çok açık olarak ifade ettim.Ardından gelen 17/25 Aralık darbe girişiminden sonra bir kez daha haklı çıktık.

Çünkü GDO kumpasına katılan tüm elemanlar FETÖ çetesi üyesi, yöneticisi olmaktan cezaevine girdiler. Ardından Baransu'da yakalanan evraklardan da net olarak anlaşıldı ki bu bir komployduydu, kumpastı.

Dergimiz ikinci sayısında çoğu kimsenin bilmediği bu kumpasın arka planını detaylı bir biçimde gözler önüne seriyor.

Hükümetimizin komşularımızla geliştirdiği barışçı politikaları sonuna kadar destekliyoruz. Özellikle Rusya ile kurulan yeni ilişki hepimizi memnun ediyor.

Dergimizin ilk sayısı çok beğenildi. Hububat-Bakliyat ve İhracat haberleri ile birlikte kent kimliği, kültürü ve tarihine ilişkin yazıların yer alması okuyucularımızda memnuniyet yaratti.İkinci sayımızda benzeri bir içerikle elinizde… İlgi ile okuyacağınızı umuyorum..

Hoşça kalın

Mahmut ARSLAN
Akdeniz Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar
ve Mamulleri İhracatçılar Birliği Başkanı

İÇİNDEKİLER

Yunus Emre Hakkında Bildiklerinizi Unutun 10

Mersin'de Bir Dünya Markası: ARBELLA 18

2015 Yılı Dünya Mercimek İhracatının %72'si Saskatchewan'dan 22

Dil Bayramı ve Karaman'ın Sanayileşme Tarihi 30

Bakliyatın Mucizevi Faydaları 37

Türkiye'de İlk Portakal Şarabı Mersin'de Yapıldı 38

O Gerçek Bir Mersin Markası: MERSİNLİ AHMET 38

Bir Uygarlık Merkezi: YUMUKTEPE 38

Mersin Üniversitesi Hızla Büyüyor 38

Narenciye İhracatında Büyük Risk 38

Benim Kentlerim Mersin Mirza Turgut'un Kaleminden 38

Ayçiçek Yağında Saflığın ve Doğallığın Temsilcisi Safya Raflarda 38

Saskatchewan Tarım Sektörü İhracat Analizi 2015

2015 YILI DÜNYA MERCİMEK İHRACATININ %72'Sİ SASKATCHEWA

Kaynak : Global Trade Atlas

unutun!

şehir'de değil
KARAMAN'DA DOĞDU KARAMAN'DA ÖLDÜ

Kirişçi Baba'dan Evrensel bir Dünya insanına(BM 1991'i Dünya Yunus Emre yılı ilan etmişti)

Yunus Emre ile ilgili bildiklerimizin bir kısmı yapılan araştırmalar soncunda değişiyor. Eskişehir'de doğduğu biliniyordu…

Eğitimci yazar Yusuf Yıldırım'ın önemli kaynaklara dayanarak yaptığı araştırmada Yunus Emre'nin Karaman'ın Kirişçi baba mahallesinde doğduğu ve burada öldüğü belirtilmektedir…

Birlik Dergisi olarak Yusuf Yıldırım'a bu araştırma yazısını bizimle paylaştığı için kendisine teşekkür ediyoruz..

İşte o yazı:

Yunus Emre'nin hayatı
Yusuf Yıldırım
Eğitimci Arşivci
yusufxyildirim@gmail.com

Narenciye İhracatında En Büyük Risk

Rusya Pazarına Aşırı Bağımlı Olmamız

Ö. Abdullah Özdemir
Mersin Ticaret Borsası
Yönetim Kurulu Başkanı

Bildiklerinizi unutun!

Eskişehir'de değil
KARAMAN'DA DOĞDU
KARAMAN'DA ÖLDÜ

Kirişçi Baba'dan Evrensel bir Dünya insanına(BM 1991'i Dünya Yunus Emre yılı ilan etmişti)

Yunus Emre ile ilgili bildiklerimizin bir kısmı yapılan araştırmalar soncunda değişiyor. Eskişehir'de doğduğu biliniyordu…

Eğitimci yazar Yusuf Yıldırım'ın önemli kaynaklara dayanarak yaptığı araştırmada Yunus Emre'nin Karaman'ın Kirişçi baba mahallesinde doğduğu ve burada öldüğü belirtilmektedir…

Birlik Dergisi olarak Yusuf Yıldırım'a bu araştırma yazısını bizimle paylaştığı için kendisine teşekkür ediyoruz..

İşte o yazı:

Yunus Emre'nin hayatı
Yusuf Yıldırım
Eğitimci Arşivci
yusufxyildirim@gmail.com

Yunus Emre'nin hayatına dair kaynakların azlığı ve yetersizliği; birçok söylenti ve iddiayı ortaya çıkarmıştır. Bu boş ve kuru iddiaların büyük çoğunluğu da mezar yerine aittir. Günümüzde 20'ye yakın makam ya da mezar yeri vardır. Bu mezar/makam yerlerinden bazıları; yaşadığı ve öldüğü yer iddiası ile ön plana çıkmaktadır.

Yunus Emre'yi bir yere ait kılanlar; eğitimi, ailesi, camii, tekkesi, malı mülkü ve divanına gelince hiçbir şey üretememektedir. Ama iddialar, kargaşa yaratmaya ve kafa bulandırmaya yetmektedir.

Bu durumun sebeplerinin başında, -sözlü kültürden gelen aktarımın da üstünde- Yunus Emre'yi seven halkın, onu kendi yöresine ait kılma isteği olduğu açıktır. Tartışmaların arttığı son 70 yıl içinde, Yunus Emre dairesinde bir değer oluşturma ve marka olma niyetleri ile hiçbir dayanağı olmayan iddialar da artırmıştır. Bu konu o kadar politize olmuştur ki, hiçbir belge ve kaynağa itibar etmeden sadece dayatma mantığı ile "Yunus Emre, buradadır!" biçiminde de gayri ciddi tercih belirtenler de vardır.

Yunus Emre ile ilgili en fazla bilgi veren kaynaklardan biri Hacı Bektaş Vilâyetnamesi'dir. 1500'lü yıllarda Firdevsi Rumî tarafından derlenen Vilâyetname'de Yunus Emre'ye bağlanan birçok menkıbe vardır. Menkıbeler bilindiği üzere din büyükleri ve velilerin hayatlarının destansı bir şekilde anlatıldığı hikâyelerdir. İçerikleri ve doğruluğu bakımından tartışmalı bilgilerdir. Bu yüzden Vilâyetname'de geçen menkıbelerin ne kadarının Yunus Emre ile gerçekten ilgili olduğu da şüphelidir. En büyük gerekçe Yunus Emre'nin şiirlerinin hiç birinde Hacı Bektaş Veli'nin adının geçmemesidir. Dolayısı ile Vilâyetnâme'de geçen Yunus Emre menkıbeleri; birincil kaynaklarca desteklenmediği sürece doğruluğu şüpheli, itibarı düşük bilgi olarak kalacaktır.

Yine 18. yyda yazılan İbrahim Has'ın Tezkiretü'l-Hâs'ta anlattığı Kadı/Müftü Yunus kimliği, altı boş etrafı şüphelerle dolu bir bilgidir.
Yunus Emre araştırmaları ne kadar doğru ve tutarlı kaynağa dayandırılıyorsa o kadar muteberdir. Haricindekiler ispata muhtaç iddialardır.

Doğumu

Yunus Emre'nin babası İsmail Hacı, cemaati ile beraber Horasan'dan, Larende'ye gelerek şimdiki Yeşildere (İbrala) köyü civarında kendi adı ile bir köy/zaviye kurmuştur. (BOA, Konya TT Defteri, 1518, Nu: 108b-109a) Yunus Emre, H 638 M 1240 yılında doğmuştur. (Mecmua, BDK, Nu: 7912, vr 38b) Çocukluğu ve gençliğinin bu köyde geçtiği değerlendirilmektedir.

Eğitimi

Yunus Emre ile ilgili tartışmalı konulardan biri de eğitimidir. "Eğitimini şurada aldı." diyecek bir bilgi mevcut değildir. İlk bilgilerini bir alperen olan

babası İsmail Hacı'dan aldığı düşünülebilir. Medrese ya da tekke eğitimi aldığına dair somut bilgiler yoktur. Ancak bir şiirinin "Mescidde medresede çok çok tâ'at kılmışam" mısraından; Yunus Emre'nin çocukluk/gençlik döneminde medreseye devam ettiği anlaşılabilir.

"Medreseler müderrisi okumadılar bu dersi/Şöyle kaldılar 'âciz bilmediler ne bâb durur" ve "Kim ki bir dem sohbet ola müftî müderris mât ola/Ol ilâhî devlet ola andan içen olur bâkî" beyitlerinde, müderrislerin gaflet içinde olduğunu, aşk sohbetlerinden anlamadıklarını, ilahi aşkı tatmaktan uzak olduklarını anlatır.

Bu örneklerden Yunus Emre ile medrese çevresinin çok farklı anlayışta olduğu; aşk âleminin yolcusu Yunus Emre'nin medrese çevresinde istediği gibi bir ortam bulamadığı anlaşılmıştır.

Ailesi

Yunus Emre'nin ailesine ait somut bilgiler, ketumiyet derecesinde azdır. Tek başına, gezgin bir tip olarak sunulan Yunus Emre'nin sanki bir ailesi yokmuş gibi bir algı oluşmuştur. Ancak şiirlerinde, menkıbelerinde ve arşiv belgelerinde ailesine temas eden cümleler, kelimeler vardır. Tüm kaynaklarda Yunus Emre'nin kendisi, ön planda olduğundan ailesine ait bilgiler, detaylardan sızdığı kadarla kalmıştır.

İbrahim Hakkı Konyalı'nın yayımladığı "Vakf-ı Zaviye-i Yunus Emre ibn-i İsmail el-meşhur bi Kirişçi Baba der nefs-i Larende" biçimindeki vakıf kaydında, Yunus Emre; "Larende'de Kirişçi Baba adı ile şöhret kazanmış İsmail oğlu Yunus Emre" olarak künyelenmiştir. (Konyalı, 1967, s. 373) 1474 tarihli bu vakıf kaydı, Yunus Emre'nin hem babasının kimliğine hem de mesleğine birinci dereceden kaynaktır.

Divanın Fatih Nüshası 145a sayfasındaki bir şiirinde "Bunda dahi virdün bize oğul u kız çift u helâl" mısraında Yunus Emre'nin iki eşi, erkek ve kız çocuklarının olduğu anlaşılmıştır.
Arşiv kayıtlarına göre de Yunus Emre'nin oğlunun adı İsmail'dir.

"Amma Yerce nam yeri bu cemaatten Yunus Emre, Karamanoğlu İbrahim Bey'den satun almış imiş elinde mülknamesi vardır. Yunus fevt olduk da evladına intikal etmiştir. Ve bunlardan gayri Karacalar Kuyusu ve Deve Kuyusu, İki Sulu Kuyu, bunlar İsmail bin Yunus Emre Şehzade'den tapulayup kenduye yurd eylemiştir. Elinde temessükü vardır." (BOA, Konya TT Defteri, 1518, s. 109a)

Kaynaklardan, Yunus Emre'nin çift eşli, en azından bir oğlu bir kızı olduğu; babasının ve oğlunun isminin İsmail olduğu değerlendirilmiştir.

Mesleği

İbrahim Haz Tezkiresi'nde Yunus Emre müftü olarak gösterilir. Vilâyetnâme'de menkıbevi hayatına göre Yunus Emre, çiftçilik yapan fakir gariban bir köylü olup hayatının büyük bir bölümünde de diyar diyar dolaşan bir gezgin olarak bilinmektedir.
Ama arşiv belgeleri ile bir şiirindeki mesleği bambaşkadır. Ailesi konusunda bahsedilen "Vakf-ı Zaviye-i Yunus Emre ibn-i İsmail el-meşhur bi Kirişçi Baba der nefs-i Larende" vakıf kaydında Yunus Emre; "Ki-

Eydür ki aslum agaç koyın kirişi bir kaç
Gel 'işretüm dinle geç 'aklı koma beleşde
Eydürler bana harâm ben ugrulık degülem
Çünki aslum mismildür ne varımış kirişde
Bana kiriş didiler 'ışka giriş didiler
Benüm adum 'ışk virdi ben durmazam kolmaşda
Divan Fatih Nüshası, s. 167b

rişçi Baba diye meşhur İsmail oğlu Yunus Emre" olarak tanımlanmıştır. Buradan anlaşılacağı üzere Yunus Emre'nin mesleği açık bir ifade ile "kirişçilik"tir. Kirişçi Baba olarak ünlenmiştir.

Kiriş; saz, kalbur, yay gibi aletlerde kullanılan ve koyun bağırsağından yapılan teldir, bağdır. Kiriş yapan ve satan kişilere de "kirişçi" denilmektedir.

Yunus Emre Camii'nin bulunduğu mahalle, Karamanoğulları döneminden günümüze Kirişçi Baba Mahallesi olarak gelmiştir.

Caminin güney doğusundaki bölge halen de "Debbağhane" isimlendirilmektedir. Debbağhane ve kirişhane, Yunus Emre döneminde kurulmuş olup Karamanoğlu ve Osmanlı döneminde en büyük deri işleme merkezi haline gelmiştir. (Koçer, 2007, C 1, s 127-128) 1826 yılında sekban teşkilatının kapatılması ile kirişçiliğin bittiği, dericiliğin devam ettiği anlaşılmaktadır. Karaman Debbağhanesi 1940 yılında belediyenin atölyeleri kaldırması ile tamamen bitmiştir. (Talat Duru açıklaması)

Yunus Emre şiirlerinden birinde de kirişten defalarca ve vurgulu metafor olarak belirmiştir.

Şiirde anlatılan kiriş özellikleri; bir kiriş ustasının bilgisi ve tecrübesi derecesinde ayrıntılıdır. Yunus Emre'nin kirişe olan vukufiyeti ile Kirişçi Baba kimliği birebir örtüştüğünden, Yunus Emre'nin mesleğinin kirişçilik olduğunu rahatlıkla söylemek mümkündür.

Gezileri

Yunus Emre, en fazla gezileri ile tanınmaktadır. Eli değnekli, omuzu heybeli sürekli gezer olarak zihinlere nakşedilen bu Yunus Emre tipi; sözlü kültürün etkisi ile toplumsal hafızanın iyi ve mülayim karakterine itirazsız oturmaktadır. Menkıbe ve şiirlerinde bahsedilen şehir ve bölge gezileri, kamuoyuna sunulan gezgin Yunus Emre karakterinin kaynağıdır.

Şiirlerinde en azından hangi şehirlere gittiğinden bahseder. Buradaki önemli husus ise gezilere ne zaman başladığıdır. Kendi iradesi ile gezilere çıkabilmesi için 20'li yaşların hemen öncesi ya da sonrasında olmalıdır. Şiirlerinde 1273 yılında ölen Mevlana'dan bahsetmesinden Yunus Emre'nin en geç 30'lu yaşlarda gezilere başladığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

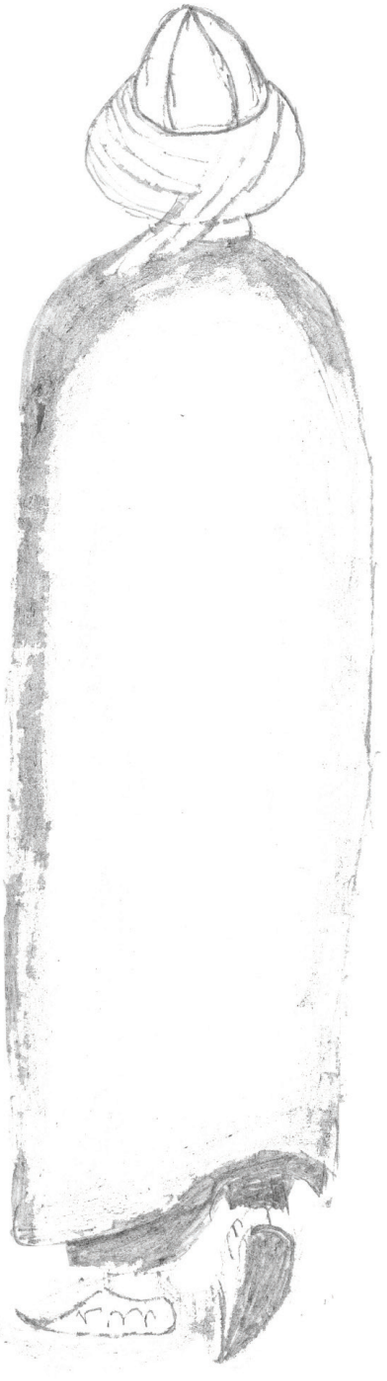

Kayseri Tebriz ü Sivas Nahcuvan u Maraş Şiraz
Gönül sana Bağdad yakın 'alemlere divandasın
Gördüm Urum'ıla Şam'ı
Yukarı illeri kamu
Çok istedim bulımadum
Şöyle garib bencileyin

Bu şiirlerde sayılan şehir isimlerinden, Anadolu'nun çoğu yerinin, Azerbaycan-İran sahasının, Suriye-Irak hattının gezildiği anlaşılmaktadır.

İndük Rum'ı kışladuk çok hayr u şer işledük
Uş bahar geldi girü göçdük elhamdülillah

Yunus Emre'nin kesintisiz yıllarca süren bir gezi hayatının olduğunu söylemek safça bir kanaatten öteye geçmez. Yukarıdaki beyitten anlaşılacağı üzere Yunus Emre belli bir plan ve zaman dahilinde belli bölgelere geziler yapmıştır.

Yunus'un sözinden sen ma'ni anlarısan
Konya menaresini göresin bir çuvaldız
Yunus eydür Mevlana epsem otur yiründe
Bu sohbete döymeyen sonra savaşgan olur
Mevlana sohbetinde sazıla işret oldı
Arif ma'niye taldı çün biledür ferişde
Mevlana Hüdavendgar bize nazar kılalı
Anun görklü nazarı gönlümüz aynasıdur

Konya ve Mevlana'dan defalarca bahsettiği şiirlerden de Konya'ya çok yakın olduğu çokça gelip gittiği Mevlana'yı zaman zaman ziyaret ettiği değerlendirilmiştir.

Mürşidi/Hocası

Eğitimi konusunda söylendiği üzere Yunus Emre, medrese ve müderris ortamından istediğini bulamamıştır. Maddi olanı bilmek ve maddi olanla yetinmek Yunus Emre için sığ idi. Bu yüzden manevi sırlara eriştirecek ve ilahi aşka götürecek gizli ilimlerin peşine düşmüştür. Gizli ilimlerin kapısının da Allah dostlarında olduğunu öğrenmesi çok geçmemiştir.

Şiirlerinde, kendisini etkileyen birçok tarihi kişiden bahseder. Tapduk Emre, Barak Baba, Saltuk Baba, Mevlana, Firdevsî, Bayezid Bistami, Cüneyd Bağdadi, Şibli, Hallac-ı Mansur bunlardan birkaçıdır. Bu kişilerden Tapduk Emre'yi, Sarı Saltuk'u ve Barak Baba'yı kendi mürşid silsilesi içinde ayrı bir yere koyar.

Yûnus'a Tapdug u Saltug u Barak'dandur nasîb
Çün gönülden cûş kıldı ben niçe pinhân alam
Yûnus Tabdug'ıla Saltuk'dan irmişdür nasîb
Cûşa gelicek gönül ben nicesi penhân olam

Yunus Emre, bu üç büyük zat ile irşadını tamamlamıştır. Tapduk Emre'nin yeri tabiki diğerlerinden bambaşkadır. Yunus Emre'nin mürşidi ih-

tilafsız Tapduk Emre'dir. İsminden ve Nallıhan'da Emre köyünde olduğundan başka bilgi yoktur. Hatta Yunus Emre, şiirlerinde bahsetmese ismi de tarihin karanlığına gömülüp gidecektir.

Şiirlerinde en çok onun adı geçer. Kendi düşünce ve ruh yapısına en uygun kişinin Tapduk Emre olduğunu görmüş ve ölünceye kadar ona bağlı kalmıştır. Tapduk Emre'yi ne kadar sevdiği, saydığı dilinden şiirlerine yansımıştır. Birçok şiirinin değişik beyitlerinde Tapduk Emre'nin kendisini nasıl terbiye ederek bekâbillah seviyesine ulaştırdığını, sevgi ile saygı ile minnet ile anlatır.

'Işk sultânı Tapduk'dur Yûnus gedâ bu kapuda
Gedâlara lutf eylemek kâ'idedür sultâna
Divan Karaman Nüshası, 107a/68

Yunus, aşk yolculuğunun başlangıcında Tapduk Emre'yi aşk diyarının sultanı, kendisini de Tapduk Emre'nin kapısında geda yani yoksul olarak tanımlamıştır. Çünkü aşk âleminin anahtarı Tapduk Emre'de idi. Daha sonra, Tapduk Emre'nin yönlendirdiği aşk yolculuğunda dünya zenginliklerinden feragat ettiğini ve ona müteşekkir olduğunu dile getirmiştir. Olgunlaştıkça da Tapduk sayesinde mesafe kat edip manevi sırlara ermeye, aşkın lezzetini tatmaya başladığını belirtmiştir. Artık Yunus Emre, mürşidi hocası sayesinde Yunus Emre'ye manevi yolculuklar yapmaktadır. Tüm gizli sırlar ona açılmıştır. Nihayet Yunus Emre, bekabillah seviyesine ulaşmıştır. Allah için kendi canından ve gönlünden bile geçmiştir.

Tapduk Emre'nin ölümünün Yunus Emre'yi ne derece sarstığı, onu çok aradığı, onun gibi birini bulmak için gezilere devam ettiği; *"Gördüm Urum'ıla Şam'ı/Yukarı illeri kamu/Çok istedim bulımadum/ Şöyle garib bencileyin"* mısralarındaki ifadeden anlaşılmaktadır.

Eserleri

Dilden dile dolaşan, Yunus Emre'nin sanılan birçok şiir aslında Yunus Emre'nin değildir. Tarih boyunca Yunus Emre'ye atfedilmiş binlerce şiir tespit edilmiştir. İsmi cismi duyulmadık birçok şair; Yunus Emre'ye olan sevgi ve saygılarından, kendi şiirlerini bile Yunus Emre mahlası ile söylemiştir. Bir de Yunus Emre ile karıştırılmış Yunuslar vardır. Bunların başında ise Yunus Emre'den bir asır sonra yaşamış Bursalı Aşık Yûnus (ö. 1438) gelir. "Şol cennetin ırmakları", "Sordum sarı çiçeğe" gibi Yunus Emre'nin sanılan ve halk dilinde yaygın bir şekilde dolaşan şiirler de Aşık Yunus'undur.

Yunus Emre'nin asıl şiirleri, "Risâletü'n-Nushiyye ve Divan" isimli iki eserinde toplanmıştır. Risâletü'n-Nushiyye, iyi ahlak sahibi, insan-ı kâmil adayına nefislerini nasıl düzelteceklerine dair öğütler veren bir nasihatnamedir. Divan'da ise ilahi aşkı ve insan-ı kâmili konu edinen şiirler söylenmiştir.

Yunus Emre'nin eserlerinden şimdiye kadar 40'ı aşkın nüsha tespit edilmiştir. 14. yydan 19. yya kadar hemen hemen her yüzyılda Yunus Emre'nin eserleri, çoğaltılmıştır. Bu çoğaltmalarda, dönemin dili, imlası, yazısı nüshaya yansıtmıştır. Bu yüzden nüshalar arasında farklılıklar olabilmektedir.

En eski ve en sağlam nüshalardan biri de Yunus Emre Divanı Karaman Nüshası'dır. Karaman Nüshası toplamda 210 yaprak/420 sayfadır. Her sayfada 11 mısra vardır. Bu nüsha, 2014 yılında çeviri ve tıpkıbasım 687 sayfa olarak tarafımdan kitaplaştırılmıştır. Risâletü'n-Nushiyye ve Divân-ı Yûnus Emre Karaman Nüshası'nın yazısı 13-14. yy Selçuklu nesihidir. Dil ise yine 13-14. yy Anadolu Türkçesidir. Yazı, dil, imla özelliklerine göre asıl nüshaya çok yakın ya da asıl eser olabilir. Yunus Emre, eserlerini, Karaman Nüshası'na göre H 700 M 1300 yılında yani ömrünün en olgun ve verimli döneminde bitirmiştir. Eserini bitirdiğinde 60'lı yaşlarındadır. Bitirdiği tarihi Risâletü'n-Nushiyye Karaman Nüshası'nda (51a/539) şöyle ifade eder:

Ki târih dahı yidi yüzdeyidi
Yûnus cânı bu yolda fidi yidi

Bu tarih; Fatih nüshasında, "Söze târih yidi yüz yidi-y-idi" Yahya Efendi ve Nuru Osmaniye nüshalarında "Tarih dahı yidi yüzde yidi idi" yani H 707 M 1307 olarak verilir.

Yaşlılığı/Ölümü/Mezarı

Yunus Emre'nin yaşlılığı ile camii arasında doğrudan bir ilişki vardır. Şöyle ki, Yunus Emre Camii, mihrap mimarisine ve haziresinde bulunan 700 yıllık mezar taşlarına göre 13. yy son çeyreği içinde yapılmıştır. Bu dönem, genelde Anadolu'da özelde Konya ve Larende çevresinde Moğol baskısının azaldığı, asayişin sağlandığı; Yunus Emre'nin de en olgun olduğu tarihlere denk düşmektedir.

Ölünceye kadar da bu mekânda hem irşad ibadet faaliyetlerini hem de dünyevi işlerini sürdürdüğü düşünülebilir. Arşiv belgelerine göre ölümüne yakın Yunus Emre, Karamanoğlu İbrahim Bey'den (1318-1333) arazi satın almıştır. Ölümünden sonra mal varlığı oğlu İsmail'e geçmiş, oğlu İsmail de babasının işlerine devam etmiştir. (BOA, Konya TT Defteri, 1518, Nu: 109a)

Hangi tarihte öldüğü 1950'li yıllara kadar bilinmez iken Beyazıt Devlet Kütüphanesi'ndeki bir mecmuadaki not, bugün herkes tarafından Yunus Emre'nin ölüm tarihi olarak uzlaşı ile kabul edilmiştir. (Mecmua, s. 38b, Nu: 7912) O not şöyledir:

Vefat-ı Yunus Emre
Müddet-i ömr 82
Sene 720

Bu bilgilere göre Yunus Emre; H 638 M 1240 yılında doğmuş ve H 720 M 1320 yılında vefat etmiştir. Hicri takvimde 82 yıl, Miladi takvimde 79 yıldan biraz fazla yaşayarak ömrünü tamamlamıştır.

Yunus Emre, ömrü boyunca sade, iddiasız hoşgörülü ve alçakgönüllü bir hayat sürmüştür. Kendisinden geriye sadece şiirlerini bırakmıştır. Ve adının sadece ve sadece şiirleri ile anılmasını istemiştir. Tıpkı Hz. Muhammed a.s. da olduğu gibi. Ve bunu dünyaya son mesajı olan şiirinde şöyle belirtmiştir:

Bir garîb ölmüş diyeler üç günden sonra duyalar
Soğuk su ile yuyalar şöyle garîb bencileyin

Yunus Emre'nin ölüm tarihi gibi türbe ve mezar yeri de kesinleşmiştir. 1672 yılında Karaman'ı ziyaret eden Evliya Çelebi, Yunus Emre'nin Karaman'da yattığına; şu sözlerle şahitlik etmiştir:

"Ve Kirişçibaba Camii'nde Yunus Emrem Hazretleri merkadi, Türkîce tasavvufane ebyat eş'ar ilahiyatı meşhuru afaktır."

Evliya Çelebi, Seyahatname, C9, s. 315

Evliyâ Çelebi'nin Yûnus Emre ve mezarı hakkında verdiği bilgiler çok nettir. Şu ana kadar bu bilgiyi çürütecek aksi bir bilgi/kaynak ortaya çıkmamıştır.

Kaynaklar

BOA, Konya TT Defteri 455, Nu: 108b-109a
Erzi, Adnan, Türkiye Kütüphanelerinden Notlar ve Vesikalar I,Yunus Emre'nin Hayatı Hakkında Bir Vesika, Belleten, TTK, C., XIV, S. 53, Ankara 1950, s.85-89
Evliya Çelebi, Seyahatname C 9 s. 315
Koçer, Doğan, Karaman Temettuat Defterleri, C 1, Karaman 2007
Konyalı, İbrahim Hakkı, Karaman Tarihi, İstanbul 1967
Mecmua, Beyazıt Devlet Kütüphanesi, Nu: 7912, vr 38b
Risâletü'n-Nushiyye ve Divân-ı Yûnus Emre Fatih Nüshası
Risâletü'n-Nushiyye ve Divân-ı Yûnus Emre Karaman Nüshası
Talat Duru Röportajları
Uzun Firdevs, Hacı Bektaş Vilâyetnâmesi

Yusuf Yıldırım / Eğitimci Arşivci
yusufxyildirim@gmail.com

MERSİN'DEN BİR DÜNYA MARKASI İNOVASYON, SOSYAL SORUMLULUK...

Yaptığı inovasyonlarla sektörde hızla büyüyen ARBELLA'nın birçok sosyal projede imzası bulunuyor. Ayrıca Mersin'in en köklü markası olan Mersin İdman Yurdu'na verdiği önemli destekler takdir toplamaktadır.

Yıllık 220 bin ton irmik ve 200 bin ton makarna üretim kapasitesine sahip olup ürün yelpazemizde 28 çeşit klasik makarnaya ek olarak tam buğday makarnası, glütensiz mısır makarnası bulunmaktadır. Tüketicimize Türkiye'de ilk kez üretilen lazanya ve tagliatelle çeşitlerini de sunmaktayız. Ayrıca çocuklu aileler için vitamin ve mineralli, sebzeli çeşitlerimiz de var.

Arbella'nın yurt içi pazar payı?

Arbella Makarna olarak üretim ve pazarlama alanına büyük yatırım yapmaktayız. Sektör tecrübesi ve saygınlığına sahip, bölgelerdeki en iyi bayilerle çalışmaktayız. Arbella Makarna, tüm Türkiye'de örgütlenmesini tamamlamış, bugün gerek ulusal ve yerel marketlerde gerekse bakkal kanallarında yüzde 80 penatrasyon sağlamış durumdadır. Üretimden satışa üçüncü büyük firmayız, pazarın yaklaşık %12'sine sahibiz.

İhracat yapılıyor mu?

Arbella Makarna, Türkiye'nin en fazla ihracat yapan ilk üç firması arasındadır.2008 yılında 15 ülkeye makarna ihraç ederken bugün Afrika ülkelerinden AB ülkelerine, Japonya'dan Kanada'ya kadar geniş bir coğrafyada yüze yakın ülkenin raflarında yer almaktayız. Global bir marka yaratırken taklitlerden korunmak üzere 'Arbella' markasını dünyanın tamamına yakınında tescil ettirmiş durumdayız.

Arbella'nın sürekli olarak inovatif üretim yaptığı söyleniyor; ne diyorsunuz?

İnovasyon: ekonomik ve toplumsal fayda sağlayacak yeni fikirler, ürünler geliştirmek ve bun-

Öte yandan bu yıl altıncısını düzenlediği uluslararası fotoğraf yarışması ile Türkiye'yi dünyaya tanıtan çok önemli bir Türkiye MARKASIDIR.

Dergimizin bu sayısını Arbella Genel Müdür Yardımcısı Gülçin Arslan Hazar'la söyleşiye ayırdık.

İşte Hazar'la söyleşimiz:

Arbella ne zaman kuruldu? Bugün gelmiş olduğu aşamada günlük ya da aylık üretim kapasitesi nedir?

2008 yılında tüketicisi ile buluşan Arbella, makarna üretim kapasitesi ve tesisleri ile üretim ve ihracat potansiyeli açısından dünyadaki ilk on büyük makarna şirketi arasında yer almaktadır.

ları uygulamaktır. Tüm inovasyonların asıl hedefi müşteri için değer yaratmaktır. Müşteri odaklılık, yani müşterilerle sürekli etkileşim halinde olmak ve onların gereksinimlerini anlamak, inovasyon fikirlerinin doğması ve gerçekleştirilmesi için en etkili yoldur. Arbella olarak gerek ürün çeşitliliğimiz gerekse ambalaj teknolojilerimiz ile Türkiye ve dünya tüketicisinin talep ve ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yapmaktayız. Arbella olarak Türkiye'nin ilk aç- kapa spagettilerini ve dengeli beslenmeye katkı sunmak üzere porsiyonlara ayrılmış spagettilerini ürettik.

Yaklaşık 1,5 yıl süren ar-ge çalışmaları sonucunda dünyada bir ilk olan üzüm çekirdekli makarnayı ürettik. Makarnanın faydalarına ek olarak üzüm çekirdeğinin antioksidan ve anti–aging özelliğini, yüksek E vitamini, potasyum, kalsiyum, fosfor, magnezyum ve demir içeriğini ürüne katarak, sağlığı, faydayı ve yeniliği bir araya getirdik.

Önümüzdeki dönem için inovatif projeleriniz neler?

Arbella Makarna'nın tüm dünyada makarna severlerin markası olmak gibi bir hedefi bulunmaktadır. Bunun için de tüketicimize dünyadaki yeni ürün çeşitlemelerini takip edip bulabilecekleri alternatifi bol, sağlıklı ve doğal ürünler sunmak için çalışmalar yapmakta, hedefe uygun olarak ürün ve ambalaj çeşitlerini geliştirmeye devam etmekteyiz.

İki ay önce ürün yelpazemize iki yeni ürün ekledik; Nohutlu makarna ve mercimekli makarna. Bakliyatta bitkisel protein yüksektir, bakliyatla makarnayı bir araya getirerek sağlıklı yaşama katkı sunduk, bunu yaparken de tat bakımından da makarna tadını koruduk. Bu segmentteki ar-ge çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

Çalışan sayısı hakkında bilgi verebilir misiniz?

Arbella Makarna'nın üretici firması olan Durum Gıda San Tic. A.Ş bünyesinde 360 kişiye istihdam sağlanmıştır.

Arbella Dünyanın hangi ülkelerinde satılıyor?

Afrika'dan Ortadoğu'ya, Avrupa'dan Uzakdoğu'ya geniş bir coğrafyada yüze yakın ülkeye ihracat yapmaktayız. Arbella Japonya Pazarı'na giren ilk Türk makarna markalarından biridir. Japonya'ya mal satmak ve bunun sürekliliğini sağlayabilmek şirketler için kalite belgesi gibidir, aynı zamanda prestijdir. Arbella makarna pazara girdiği ülkelerde yer edinen ve her geçen yıl yeni ülkeleri portföyüne katarak büyüyen, kalite odaklı çalışan ve müşteri memnuniyeti yüksek bir markadır.

Saskatchewan Tarım Sektörü İhracat Analizi 2015

2015 YILI DÜNYA MERCİMEK İHRACATININ %72'Sİ SASKATCHEWAN'DAN

Kaynak : Global Trade Atlas

2015 yılında Saskatchewan 11,6 milyar ABD $ tarımsal ürünler ihracatıyla yeni bir rekora imza attı. Tarımsal ürünler ihracatı son 10 yıllık ortalamanın değer olarak 4 milyar ABD dolar üzerinde gerçekleşti. Son 5 yıllık ortalama tarımsal ürünler ihracatı ise 9,4 milyar ABD $ olarak kayıtlara geçmiştir.2015 yılındaki tarımsal ürün ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla değer bazında 9,5 % oranında artış gösterdi. Bu artış tamamen bakliyat, yağlı tohumlar ve yağ ihracatı artışından kaynaklandı. 2015 yılında Saskatchewan 2011 yılındaki 10 milyar ABD doları değerindeki tarımsal ürünler ihracatını 2020 yılında 15 milyar ABD dolarına çıkarmayı hedefledi. 2015 yılı sonu itibariyle Saskatchewan ihracat rakamları bu hedefinin 5 yıl ilerisinde bulunmaktadır.

Saskatchewan Tarımsal Ürünler İhracat Değerleri
2006-2015
(Milyar ABD $)

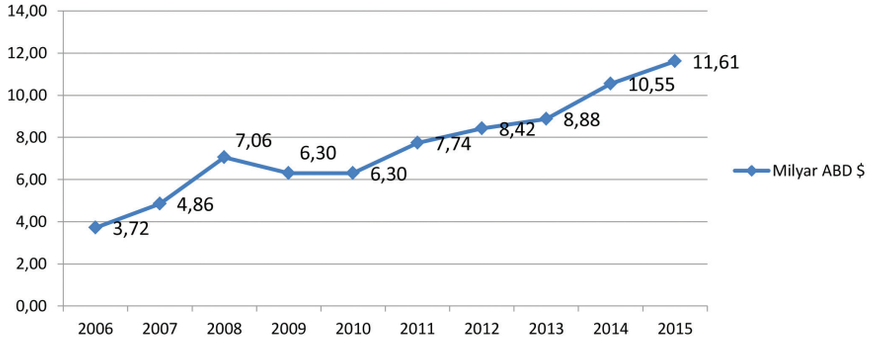

Kaynak : Global Trade Atlas

Saskatchewan'ın Değer Bazında Bazı Tarımsal Üründeki İhracatı (Milyon ABD.-$)				
Ürün Adı	**2013**	**2014**	**2015**	**2015/2014 Değişim**
Mercimek	**871,9**	**1.090,40**	**1.877,30**	**72,2**
Buğday	**1.545,40**	**1.678,40**	**1.849,70**	**10,2**
Durum Buğdayı	**1.004,60**	**1.433,80**	**1.346,70**	**-6,1**
Kanola Tohumu	**1.559,80**	**1.929,40**	**1.941,20**	**0,6**
Kanola Yağı	**1.106,90**	**984,4**	**1.058,60**	**7,5**
Bezelye	**842,3**	**941,8**	**891**	**-5,4**
DİĞER	**1.919,80**	**2.532,60**	**2.635,60**	**4,1**
TOPLAM	**8.850,60**	**10.590,80**	**11.600,20**	**9,5**

Saskatchewan, 2015 yılında dünya mercimek ihracatının %72'sini, dünya bezelye ihracatının % 48'ini, durum buğday ihracatının ise %37'sini gerçekleştirdi.

Saskatchewan'ın Miktar Bazında Bazı Tarımsal Ürünler İhracatı (Ton)				
Ürün	**2013 Miktar (Ton)**	**2014 Miktar (Ton)**	**2015 Miktar (Ton)**	**14/15 Değişim (%)**
Mercimek	1.766.760	2.075.868,00	2.608.318	25,7
Buğday	6.121.848	7.126.619,00	7.911.947	11
Durum Buğdayı	3.583.887	4.867.095,00	3.877.901	-20,3
Bezelye	2.576.514	3.042.238,00	2.693.690	-11,5
Nohut	35.265	41.588	83.129	99,9
Kanola Tohumu	3.319.436	4.777.338,00	4.737.743	-0,8
Kanola Yağı	1.178.831	1.240.754,00	1.304.304	5,1

Saskatchewan Tarımsal Ürünler İhracatı Analizi

-Kanada'nın toplam tarımsal ürünler ihracatı 2015 yılında değer bazında %9,1 oranında artış göstererek 46,7 milyar ABD $'a ulaştı. Saskatchewan eyaleti ise %24,8 payı ile Kanada'nın en fazla ihracat yapan eyaleti olma

özelliğini sürdürdü ve Ontario eyaletinin 1 milyar ABD doları kadar önünde yer aldı.

-2015 yılında, Saskatchewan'ın en fazla ihraç ettiği 10 ürünü arasında yer alan kanola tohumu, mercimek, buğday, kanola yağı ve soya fasulyesi ürünlerinin ihracatlarında artış yaşandı. Bu ürünler arasından en yüksek ihracat artışı sağlayan ürün mercimek oldu. Saskatchewan'ın miktar bazında en fazla ihracatını gerçekleştirdiği ürünler buğday, mercimek, kanola unu ve yağı, yulaf ve soya fasulyesi oldu. Miktar bazında en fazla artış mercimek ve buğday ürünlerinde gözlemlendi. Miktar ve değer bazındaki artışların temel iki nedeni, Hindistan'ın mercimek talebindeki artış ve küresel anlamda daha yüksek kalitede buğday ürünlerine yönelik talep artışı oldu.

-Saskatchewan'ın soya fasulyesi ihracatında 2015 yılında % 200'den fazla bir artış yaşanmış olup, değer bazında 259,8 milyon ABD dolar değerinde bir satış hacmi yakalandı. Miktar bazında soya fasulyesi ihracatı ise 704 bin tona ulaştı. Soya fasulyesinin bu ihraç rakamları, Saskatchewan üretim rakamlarıyla uyuşmamaktadır. 2014 ve 2015 ekim yıllarında Saskatchewan 343 bin ton soya fasulyesi üretimi gerçekleştirdi. Manitoba 2015 yılındaki 1,4 milyon ton'dan fazla hasatıyla büyük soya fasulyesi üreticisi konumundadır. Manitoba soya fasulyesi üreticilerinin ürünlerini Saskatchewan'daki tahıl ambarlarına göndermeleri nedeniyle, bu durum Saskatchewan'ın soya fasulyesi ihracat merkezi olarak algılanmasına neden oldu.

-2015 yılında Saskatchewan'ın dünya genelindeki toplam tarım ürünleri ihracatından %26,3'lük pay alan Amerika, Saskatchewan'ın 1 numaralı tarım ürünleri ihracatı destinasyonu olmaya devam etmektedir. 2014 yılına kıyasla Amerika'ya yapılan ihracat %6,7 oranında azalmış olmasına rağmen yine de son 5 yıllık ortalama değeri olan 2,7 milyar ABD doların üzerinde seyretmektedir. 2014 yılına kıyasla 2015 yılında Amerika'ya yapılan ihracatta yaşanan düşüş, Çin ve Hindistan'a yapılan ihracatla telafi edildi. Amerika'ya ihraç edilen kanola yağı ve malt ürünlerinde artış yaşandı. Kanola yağı %7'lik paya ve 0,8 milyar ABD $ satış değerine, malt ise %21,2 paya

ve 31 milyon ABD $'lık satış değerine ulaşmıştır. Amerika'ya yapılan durum buğdayı ve kanola tohumu ihracatları ise sırasıyla %1 ve %39,7 oranlarında düşüş göstererek, değer bazında sırasıyla 189 milyon ABD $ ve 112 milyon ABD $ değerinde ihracat gerçekleşmiştir.

-İtalya, Bangladeş, Cezayir, Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri 2015 yılında Saskatchewan'ın en fazla ihracat yaptığı ülkeler arasında yer aldı. Türkiye'ye yapılan ihracat önemli bir ilerleme kaydederek 322 milyon ABD doları seviyelerine ulaştı.

-2015 yılında, Saskatchewan'ın 1,8 milyar ABD doları ile Çin, Saskatchewan'ın toplam tarımsal ürünler ihracatından % 15,6'lık pay almıştır. Bu oran 2014 yılına kıyasla %17,5 oranında artış sağlamış olup, 1,4 milyar ABD dolarındaki son 5 yıllık ortalama ihracat tutarının üzerinde seyretmiştir. Saskatchewan'ın Çin'e gerçekleştirdiği Soya fasulyesi ve keten tohumu ihracatlarında 2015 yılında sırasıyla % 289,7 ve % 18,7 oranlarıyla büyük artışlar yaşandı. Bu artış, Çin'in yağlı tohumlar talebindeki artıştan ve Kanada'daki soya fasulyesi üretim artışlarından kaynaklanmaktadır.

-Saskatchewan'ın 2015 yılı tarımsal ürünler ihracatında en fazla artış Hindistan pazarında yaşandı. Hindistan'a yapılan ihracat 2015 yılında % 71,1 oranındaki artışla tüm zamanların en yüksek seviyesine 1,1 milyar ABD dolarına ulaştı. 2012 yılı rakamlarıyla kıyaslanırsa üç katından fazla bir artış yaşanmıştır. Saskatchewan ihracatı miktar ve değer bazında olağanüstü bir yıl geçirmiştir. Hindistan'ın bakliyat ürünleri 2015 yılı yetiştirme döneminde kuraklıktan etkilendi, bu durum Kanada gibi ülkelerden büyük ithalat yapmalarına neden oldu.

-İtalya'ya yapılan toplam tarımsal ürünler ihracatı değer bazında %12,6 oranında bir düşüş gösterdi. İtalya'ya ihraç edilen durum buğdayında %19,7 oranında bir düşüş yaşandı. Bu durum, Kanada'nın Durum Buğday ihracatını Cezayir, Japonya ve Venezueala gibi yeni pazarlara kaydırmasından kaynaklanmaktadır. Aynı şekilde Amerika'daki buğday fiyatlarının 2015 yılında düşük seyretmesi nedeniyle İtalya Amerika'dan 204 milyon ABD doları değerinde durum buğdayı ithal etti. Böylece, Amerika'nın durum buğdayı ihracat oranını %88 oranında artırmasını sağladı. Saskatchewan'ın İtalya'ya ihraç ettiği mercimek 2015 yılında %9,1 oranında bir artış sağlayarak, 16,7 milyon ABD doları değerinde kaydedildi.

- 2015 yılında Saskatchewan'ın Japonya'ya ihracatı kanola tohumu ihracatındaki düşüşe bağlı olarak %8,4 oranında azaldı ve Japonya'ya gerçekleştirilen toplam tarımsal ürünleri ihracatı 0,8 milyar ABD dolarının altında seyretti. Saskatchewan'ın Japonya'ya gerçekleştirdiği en büyük ihracat kalemlerini, 413 milyon ABD dolarıyla kanola tohumu, 130 milyon ABD dolarıyla buğday ve 72 milyon ABD dolarıyla durum buğdayı oluşturdu.

- 2015 yılındaki Meksika'ya ihracattaki artış kanola yağı ve kanola tohumundaki artıştan kaynaklandı. Anılan ülkeye gerçekleştirilen her iki ürün ihracatı da sırasıyla % 48,2 ve %7,7 oranlarında artış gösterdi. Meksika'ya ihraç edilen mercimek ise %50 oranında azalarak 12 milyon ABD doları değerinde gerçekleşti.

- Saskatchewan'ın 2015 yılında Bangladeş'e gerçekleştirdiği ihracat %22,5 oranında önemli bir

artış göstererek 331 milyon ABD doları seviyelerinde gerçekleşti. Bu artış, özellikle mercimek ihracatındaki %187,7 oranındaki artıştan ve %29,4 oranında buğday ihracatındaki artıştan kaynaklandı. Bangladeş'de 2015 yılında mercimek üretiminde yaşanan düşüş, anılan ürünü Saskatchewan ve Kanada dışındaki diğer ülkelerden ithal etmeye zorladı. Halkın sağlıklı gıda tercihi, pirinç üretimini düşürmesi ve yüksek kalite hububat ürünleri talebi Bangladeş'deki değirmencilik kapasitesinin gelişmesini teşvik ediyor.

-Cezayir'e 2015 yılında gerçekleştirilen tarımsal ürünler ihracatı %31,6 artış oranı ve 323 milyon ABD dolarlık değeriyle önemli bir ilerleme kaydetti.

-Birleşik Arap Emirlikleri'ne yapılan toplam tarımsal ürünler ihracatı %25,4 oranında artarak 308 milyon ABD doları değerinde gerçekleşti. Bu artış Kanola tohumu ihracatının %59,6 oranındaki artışla 96 milyon ABD doları değerinde gerçekleşmesinden kaynaklandı. Hindistan'ın kanola yağı talebi, Birleşik Arap Emirliklerindeki kanola tohumu talebini tetikledi.

SASKATCHEWAN TARIMSAL ÜRÜNLER İHRACATINDA İLK 15 PAZAR (MİLYON ABD $)

ÜLKE	2013 Milyon ABD $	2014 Milyon ABD $	2015 Milyon ABD $	Artış/Azalış (%) 14/15
Amerika	2.702,09	3.276,35	3.056,52	-6,7
Çin	1.527,01	1.537,33	1.806,48	17,5
Hindistan	523,95	662,96	1.134,56	71,1
Japonya	797,35	730,27	668,88	-8,4
Meksika	427,74	457,18	474,93	3,9
İtalya	159,80	405,73	354,74	-12,6
Bangladeş	247,90	269,98	330,61	22,5
Cezayir	179,53	245,47	323,10	31,6
Türkiye	155,10	235,84	322,26	36,6
Birleşik Arap Emirlikleri	173,61	245,93	308,38	25,4
Pakistan	29,06	126,80	255,94	101,9
Venezuela	214,74	194,33	206,39	6,2
Peru	119,36	166,94	203,81	22,1
Endonezya	144,70	142,43	197,67	38,8
Fas	174,83	200,55	152,14	-24,1

Saskatchewan'ın 2015 yılında en fazla Tarımsal Ürünler ihracatı gerçekleştirdiği 15 ülkenin 11'inde değer olarak artış yaşandı. En önemli artışlar, anılan bölgelerdeki kuraklık gibi olumsuz şartlar nedeniyle Pakistan, Hindistan, Endonezya ve Türkiye'de yaşandı. Amerika, Japonya, İtalya ve Fas ülkelerine yönelik ihracatlarda ise düşüşler yaşandı.

Saskatchewan'ın Mercimek İhracatının Değer Bazında Ülkelere Dağılımı (Milyon ABD Doları)

ÜLKE	2013 Milyon ABD $	2014 Milyon ABD $	2015 Milyon ABD $	2014/2015 Artış Azalış (%)
Hindistan	254,2	305,2	729,1	138,9
Türkiye	122,9	202,7	282,8	39,5
Birleşik Arap Emirlikleri	74,2	109,3	157,1	43,8
Cezayir	39,3	27,7	80,3	189,7
Bangladeş	49,5	26,8	77,0	187,7
Pakistan	24,1	42,3	75,3	78,2
Sri Lanka	30,7	43,3	63,0	45,3
Mısır	49,2	51,3	59,0	15,1
Kolombiya	24,9	37,6	45,5	20,8
İspanya	26,3	26,6	31,0	16,8
Toplam	**871,9**	**1.090,4**	**1.877,3**	**72,2**

Saskatchewan'ın Mercimek İhracatının Miktar Bazında Ülkelere Dağılımı (Ton)

Ülke	2013 Ton	2014 Ton	2015 Ton	14/15 Artış Azalış (%)
Hindistan	554.895	622.910	1.068.515	71,5
Türkiye	275.346	425.949	416.961	-2,1
Birleşik Arap Emirlikleri	146.336	181.310	203.587	12,3
Bangladeş	103.700	49.756	123.804	148,8
Pakistan	50.016	79.476	108.416	36,4
Cezayir	76.290	44.627	92.451	107,2
Sri Lanka	62.360	71.658	90.339	26,1
Mısır	90.168	105.897	84.364	-20,3
Kolombiya	50.076	69.953	60.067	-14,1
İspanya	46.539	48.501	38.521	-20,6
Toplam	1.766.760	2.075.868	2.608.318	25,7

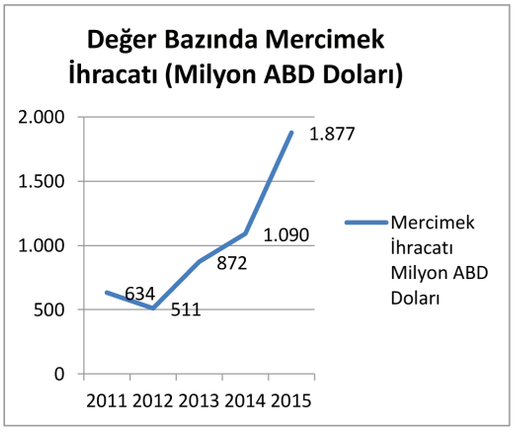

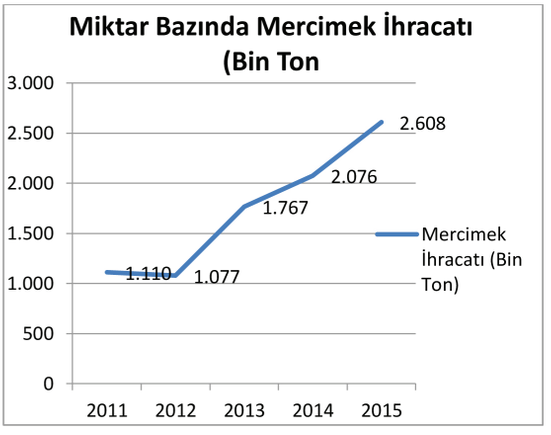

Saskatchewan'ın Bezelye İhracatının Değer Bazında Ülkelere Dağılımı (Milyon ABD Doları)

Ülke	2013	2014	2015	14/15 Artış Azalış
Hindistan	269,1	349,1	396,2	13,5
Çin	277,4	220,4	233,0	5,7
Bangladeş	120,3	153,7	102,8	-33,1
Amerika	29,0	40,2	42,3	5,1
Küba	23,2	30,4	25,0	-17,6
Birleşik Arap Emirlikleri	13,2	20,7	8,7	-57,9
Filipinler	6,5	6,1	7,8	28,3
Vietnam	0,2	0,0	7,6	
Kolombiya	9,3	9,9	6,4	-34,1
Endonezya	4,4	4,9	4,2	-14,1
Toplam	842,3	941,8	891,0	**-5,4**

Saskatchewan'ın Bezelye İhracatının Miktar Bazında Ülkelere Dağılımı (Ton)

Ülke	2013 Ton	2014 Ton	2015 Ton	14/15 Artış Azalış (%)
Hindistan	876.881	1.188.744	1.271.382	7,0
Çin	908.244	763.371	714.068	-6,5
Bangladeş	368.434	500.336	316.566	-36,7
Amerika	82.918	130.278	111.328	-14,6
Küba	66.000	82.285	65.110	-20,9
Vietnam	452	68	25.541	
Birleşik Arap Emirlikleri	40.073	68.319	22.998	-66,3
Filipinler	14.268	14.728	20.699	40,5
Kolombiya	19.551	22.716	14.986	-34,0
Endonezya	12.810	15.342	12.793	-16,6
Toplam	**2.576.514**	**3.042.238**	**2.693.690**	**-11,5**

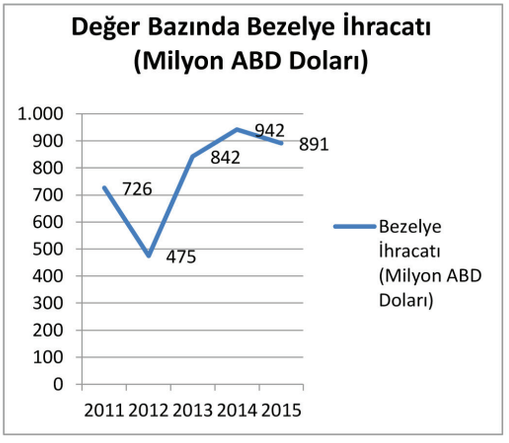

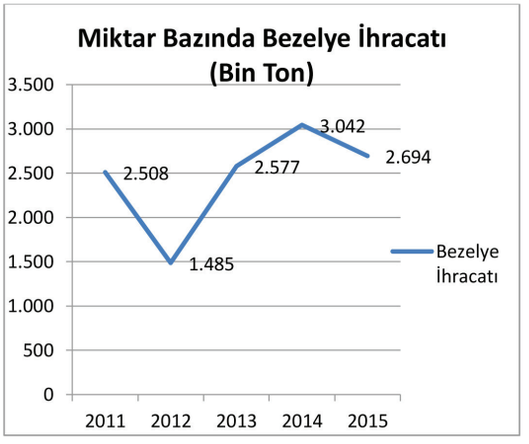

Saskatchewan'ın Hububat İhracatının Değer Bazında Ülkelere Dağılımı (Milyon ABD Doları)

Ülke	2013 Ton	2014 Ton	2015 Ton	2014/2015
Oregon (Amerika)	17.768	20.595	22.323	8,4
California (Amerika)	10.872	11.039	12.059	9,2
Wisconsin (Amerika)	12.038	14.049	11.432	-18,6
Michigan (Amerika)	3.478	3.970	7.514	89,3
Colorado (Amerika)	2.618	4.930	4.788	-2,9
Kuzey Carolina (Amerika)	1.801	2.464	3.496	41,9
Illınois (Amerika)	2.404	4.212	2.614	-37,9
Birleşik Krallık	1.489	1.887	1.805	-4,4
Pennsylvania (Amerika)	1.108	1.549	1.640	5,9
Çin	14.010	895	1.581	76,6
Dünya	85.364	82.424	82.121	-0,4

Saskatchewan'ın Hububat İhracatının Miktar Bazında Ülkelere Dağılımı (Ton)

Ülke	2013 Ton	2014 Ton	2015 Ton	2014/2015
Oregon (Amerika)	17.768	20.595	22.323	8,4
California (Amerika)	10.872	11.039	12.059	9,2
Wisconsin (Amerika)	12.038	14.049	11.432	-18,6
Michigan (Amerika)	3.478	3.970	7.514	89,3
Colorado (Amerika)	2.618	4.930	4.788	-2,9
Kuzey Carolina (Amerika)	1.801	2.464	3.496	41,9
Illınois (Amerika)	2.404	4.212	2.614	-37,9
Birleşik Krallık	1.489	1.887	1.805	-4,4
Pennsylvania (Amerika)	1.108	1.549	1.640	5,9
Çin	14.010	895	1.581	76,6
Dünya	85.364	82.424	82.121	-0,4

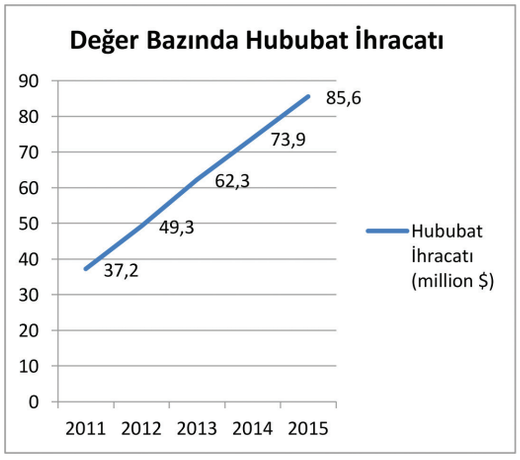

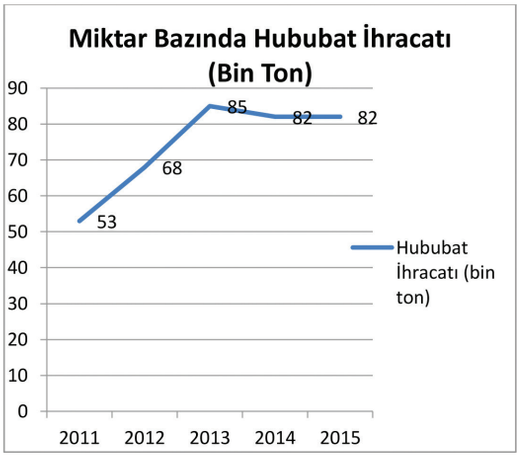

Saskatchewan Toplam Tarımsal Ürünler İthalatı

Saskatchewan tarımsal ürünler ithalatı 656,8 milyon dolar seviyelerinde olup, 2015 yılı Saskatchewan toplam ithalatının %6,3 'ünü oluşturmaktadır.

Ticaret Dengesi

Saskatchewan 2015 yılında 14,6 milyar dolar değerinde ticaret fazlası vermiştir.

DİL BAYRAMI VE KARAMAN'IN SANAYİLEŞME TARİHİ

İbrahim Rıfkı Boynukalın

Karamanoğlu Mehmet Bey 13 Mayıs 1277'de tarihin ve toplumsal gelişmenin yönünün değiştirecek olan kararını şöyle açıklamıştı:" Bugünden sonra divanda, mecliste,meydanlarda Türkçeden başka dil konuşulmayacak"

Karaman'da her yıl dil bayramı Haziran ayında büyük bir coşku ile kutlanır. Artık ülkemizde Türkçe'nin devlet ve millet dili olmasını sağlayan büyük insan Karamanoğulları Mehmet Bey'i her yaşta ve kültürde insan biliyor. Karamanoğulları 1255 yılında Larende'yi (Karaman'ı) başkent yapmışlardır.
Mehmet Bey Konya'ya girdiği zaman görüyor ki Selçuklu sarayında ve şehirde Acemce (Farsça) konuşuluyor. Ünlü fermanını yayınlıyor. " Şimden geru hiç kemesne kapuda ve divanda ve mecalis ve seyranda Türki dilinden gayri dil söylemeye" 13 Mayıs 1277. " Bu günden sonra divanda, dergahta, bargahta, mecliste ve meydanda Türkçe 'den başka dil kullanılmayacaktır."

Karaman bugün Türk dilinin başkenti olmuştur. Ben yazımda dilin bir ülke için ne kadar önemli olduğuna fazla değinmeyeceğim. Yazarlar, dilbilimciler bunu daha detaylı izah edeceklerdir. Yazımızda Karaman'ın ekonomik tarihi incelenmeye çalışılacaktır.
Karamanlıların kökenine de kısaca değinirsek; 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya Asya'dan gelen Türk boyları tarafından fethedilmiş Karaman, MS 11. Yy. 'da Türk topraklarına dahil olmuştur.

Alparslan'ın amcasının oğlu Süleyman Şah, Anadolu Selçuklu Devleti'ni kurmuş, Konya'yı başkent yapmış, sınır boylarına da Batı Türkistan'da yaşayan Oğuz boylarını Anadolu'ya davet etmiştir. Oğuzların Salur boyuna mensup olan Kahramanlılar Karaman (Larende) Mut, Ermenek, Gülnar, Silifke, Anamur, Mersin, Alanya ve Antalya bölgelerine 100 bin çadır halkı olarak yerleşmişlerdir.
Anadolu'nun Türkleşmesinde tarihi görevlerini yerine getirmişler.

Moğol istilalarına karşı durmuşlar; Anadolu'nun en güçlü beyliği olmuşlardır. 270 yıl tarih sahnesinde kalmışlar, yüzlerce eser bırakmışlardır. Tarihi Roma yolu üzerinde bulunan Karaman'ın tarihsel ekonomik dönemlerini aşağıdaki başlıklar altında özetlersek;

1- Karamanoğulları dönemi: Orta Asya'dan büyük göçle gelen ve Selçukluların uç beyliği olarak Ermenek'e yerleştirilen Karamanlılar ve diğer kabileler ormanlık bir bölgede yaşadıkları için öncelikle orman ürünleri ticareti, tarım ve bilhassa sürü halinde koyun yetiştirme, hayvancılık yaparak tutulmaya; daha sonraları da Konya'dan Antalya'ya kadar siyasi bir güç oluşturduklarından Selçukluların hazineleri Karamanoğulları'na geçmiş Akdeniz'de de deniz ticareti yapan Venedik ve Cenevizlilerden vergi alma sistemi konulmuştur. Ekonomik yönden altın ve yabancı para girişi Karaman'ı o devirde zengin ticari hayatı canlı, sosyal yapılar, saray, cami, hamam, vakıf gibi binalarının çokluğu ve ihtişamı ile önemli bir şehir haline gelmiştir. Hatta Fatih, Karaman'a yaptığı seferde şehrin ticari hayatın çalılığına, zenginliğine ve ticaret adamlarının zanaat sahibi olanlarının çoğunluğuna hayret etmiştir. Karaman'ın benzer özelliklerinin yeni alınan İstanbul'da olması hülyasına kapılarak Karaman'daki sanatkârları, ticaret erbaplarını İstanbul'a sürmüştür. Bugün İstanbul Fatih semtinde Karamanlılar Caddesi hala mevcuttur.

2- Osmanlı dönemi: Eyaleti Karaman olarak tanımlanan kentleri sınırları içinde bulunan Karaman, Osmanlılar döneminde de Osmanlı ordusu içinde bir gıda ambarı deposu olarak görülmüştür. Devletçe tayin edilen beylerbeyi ve sancak beyleri vasıtası ile buğday ve bulgur az miktar buğday ve bulgur, az miktar para karşılığında toplanır. Ordunun ihtiyaçları için kullanılmıştır.

3- Cumhuriyet dönemi: Kuruluştan – 1950'ye kadar ki devre 1927 yılında yapılan ilk istatistik sayımlarına göre Karaman şehir için 8182 kişi nüfusu ile yoksul, bakımsız bir tarım kenti görünümünde ancak Karamanlıların sahip olduğu müteşebbis ruh tren yolunun İstanbul'dan Bağdat'a kadar uzanması ve Mersin Limanı'na ulaşım Karaman Milli Bankası ve Karaman Çiftçi bankalarının faaliyette bulunması Karaman'da ticari hayatın varlığını göstermiş fakat bu teşebbüsler hedeflerine ulaşmamıştır. İlk kurulan fabrika Has Un Fabrikası olmuştur.

4- 1950-1970 Dönemi: Tek partili sistemden çok partili sisteme geçiş dönemi ile Amerikan Marshall Planı gereği alınan dış kredi ve yardım toplumun her sahada uyanışına neden olmuştur. Köyden kente göçün başlaması, tarımsal mahsullerin iyi para getirmesi ticari hayatın canlanmasına vesile olmuş, ilk sanayi kuruluşu olarak Bifa Bisküvi Fabrikası, Sümerbank Tekstil Fabrikası devreye girmiştir. Konut yapımında kerpiç evden tuğla eve geçiş olmuştur.

5- 1970-1990 Devresi: Ülkemizin gelişmesine paralel olarak planlı kalkınma döneminde

Karaman'daki sanayi kuruluşları genelde her teşebbüsün atılımı ile çoğalmış ve tevsi yatırımlar ile fabrika sayısı önemli rakamlara ulaşmıştır. 6 bisküvi fabrikası, 7 un fabrikası, 3 modern bulgur fabrikası, 2 yem fabrikası, 1 karton fabrikası, 12 gofret imalathanesi, 1 şarap fabrikası , 20 fabrika kurulmuş bisküvide ihtisaslaşmanın başladığı dönem olarak ifade edilebilir.

6- 1990-2000 Dönemi: Karaman 1989'da il olmasından sonra sanayileşmekte atağa kalkmış 6 bisküvi fabrikasına ilave olarak 9 bisküvi fabrikası daha kurulmuş, Karamanlılar ayrıca muhtelif konularda 5 fabrika faaliyete geçirmiştir. Müteşebbis insanlar olduklarını ispatlamışlardır. Bu fabrikalar kurulurken devletten hiç yardım almamışlar tamamen kendi imkanlarını, birikimlerini ortaya koymuşlardır.

1995 yılında satış faaliyetine başlayan Anı Bisküvi de Karaman'ın önemli ihracat yapan şirketleri arasına katılmıştır. Kaliteli üretim, farklı tat ve uygun fiyatlı ürünlerin yanında zamanında teslim ve her konuda güvenilir firma özelliği ile ülke ihracatına da katkı sağlamıştır. Karaman'da kurulu mevcut 11 bisküvi fabrikası yıllık sahip oldukları kapasite 250-300 bin ton olup Türkiye bisküvi üretiminin yüzde 50'sini sağlamaktadır. Ayrıca dünya ölçeğinde 100'den fazla ülkeye ihracat yapılmaktadır. Karaman'da bisküvi yanında bulgur fabrikaları kanalı ile el değmeden üretilen bulgurda da Türkiye'de söz sahibi olmuştur. Ayrıca modern elma bahçelerinin birbiri adına kurulması ile yılda 400 bin ton elma mahsulü elde etmekte. Türkiye'nin elma üreten kentlerinin birincisi sırasına oturmuştur. Yetiştirilen elmanın %70'i ihraç edilmektedir. Modern meyve suyu fabrikası ile konsantre özü elde edilmekte, yurtiçi ve yurtdışına satılmaktadır. Ayrıca Kazım Karabekir ilçesinde kurulan entegre gıda fabrikaları da Karaman'ın sanayileşme görümüne katkı sağlamıştır. Karaman'da ayrıca ma-

kine yapan makine fabrikaları, ambalaj fabrikaları, hijyenik kağıt, çocuk bezi fabrikası, helva ve lokum üreten fabrika yanında, yem (3) ve un (6) fabrikaları da faaliyet göstermektedir.
Kısacası Karaman sanayicisi ülkesine ve devletine karşı istihdam yaratarak vazifesini yapmıştır. Karaman Ticaret Odası'nın 28 Mart 1338 tarih miladı 1922 yılındaki kayıtlarında şehir olarak yıllık ithalat kelimeleri içinde şeker 150 bin kg, kaz yağı 7 bin kg gözükmektedir.
Bugün 79 yıl sonra sadece bisküvi fabrikalarının kullandığı şeker 200 bin tondan fazladır.
Kriz döneminin ilk yasası olan şeker kanuna göre şeker fabrikalarının özelleştirilmesi gündeme gelmiştir. Karamanlı sanayicilerin Ereğli Şeker Fabrikası'nı almasının yaralı olacağı düşüncesindeydim. Yeni şeker kurulu ile fabrikalara kotayla mal verme dönemi başlatacaklardır.
İstanbul'da şekerciler derneği " ŞEMAD" 3 şeker fabrikasına talip olmayı planlamaktadır.
2001 yılı Şubat ayından beri yaşanan kriz büyük şehirlerde, şirket ve bankalarda, haksız kazanç, devlet ihalelerinde fesat karıştırması, ilkesizlik kanunlara saygılı olmamak, devletteki israf, politik zihniyet bugünkü krizi yaratmış Türk toplumunun gelir seviyesi düşük memur gücü esnaf, işçi, çiftçi, emekli insanları çok zor durumlara sokmuş. Ham madde fiyatlarındaki çok büyük artış sanayicilerin maliyetlerini ve satışlarını olumsuz etkilemiştir.
Türkiye dünyada son şansını kullanıyor alınan borç yardımlar yerinde kullanılmaz, ders almaz isek
Bundan sonra olacak bir krizin sonuçlarını yazmaya elimiz varmıyor.
Sonuç: Türk sanayinin tümü ve Karamanlı sanayiciler olarak yeniden yapılanma kampanyası başlatmaktayız. Bunu nasıl başaracağız; birincisi işe bakış açımızı değiştireceğiz. Eskiden ayağımızı yorganımıza göre uzatırdık, şimdi büyük hedefler belirlemeliyiz. Dünyanın birçok köşesinde rakiplerimiz olacak biz de dünyanın tüm pazarlarına girecek şekilde işlerimizi düzenlemeliyiz. Ankara'yı bir dilek ve dert anlatma yeri olarak görmekten vazgeçmeliyiz.
Firmalarımızın dizayn, üretim, dağıtım ve pazarlama süreçlerini talep ağırlıklı anlayışı uygulamak zorundadırlar. Yaşamak için rekabet gücünü arttırmak gerekmektedir. Toplam kaliteye önem verilmelidir. AR-GE bölümleri kurulmalıdır. Yönetim zinciri kısa hale getirilmelidir. Organizasyon kısaltılmalıdır. Holdingleşme modası yerine her firma hangi alanda tecrübe kazandı ise o konuda şirketleşmelidir. Malımı üretirim alan alsın mantığını terk etmelidir. Hedef kitle belirleyerek, ürününü farklılaştırarak pazar paylarını arttırabilmenin yolları araştırılmalıdır.
Kısacası sektördeki tüm Türkiye ve dünya şirketleri ile bir kıyaslama yaparak yeniden yapılanmanın yönetimi ve kapsamı belirlenebilir. Tabiidir ki çalışanların tümü yeni yapı ve ilkeleri kavramadıkça yeniden yapılandırmada sonuç almak zorlaşır.
Ayrıca tepeden inme emirler ve önlemler değil çalışanların öneri ve katkıları ile bu gerçekleşebilir. Karamanlı sanayicilerin büyük çoğunluğu sorunlarına daha hızlı çözüm getirecek ve yeni ekonominin hızla değişen şartlarında uyum sağlamak için Karaman Genç İş Adamları Derneği kurmuşlardır. "KARGİ-AD".

Karamanlıların Organize Sanayi Bölgesi'nde bisküvi dışında yeni yatırım sahalarına yöneteceklerini ve yatırımlarına kriz bulutları dağıldıktan sonra da devam edeceklerini ümit ediyorum.

11 Mayıs 2001
Dünya Gazetesi

BAKLİYATIN MUCİZEVİ FAYDALARI

Kuru baklagiller önemli birer posa deposudur. Vücuda bir çok yararı olan kuru bakliyatın faydaları saymakla bitmez…

Kan şekerini dengeler, kan kolesterolünü düşürür, kan şekerini dengeler, posa eksikliğini giderir, kansere yakalanma riskini azaltır. Daha fazla bilgi için yazıyı mutlaka okuyun..

İşte diyetisyen Banu Topolakçı görüşleri:

Nohut kalbin dostudur, kolon kanserini önler: Nohut en eski mahsullerden ve dünyadaki en popüler bakliyatlardan biridir. Nohut gibi bakliyatlardan yüksek miktarda tüketmek kroner kalp rahatsızlığı riskini azaltabilir. Yaklaşık 10.000 kadın ve erkek üzerinde yapılan büyük bir araştırmada, haftada dört ya da daha fazla öğün bakliyat tüketenlerin bir öğünden daha az tüketenlere kıyasla koroner kalp rahatsızlığı riskinin yüzde yirmi iki ve kardiyovasküler rahatsızlık yaşama riskininse yüzde 11 oranında azaldığı kanıtlanmıştır. Sağlık üzerindeki bu faydası diğer sağlık alışkanlıklarından bağımsızdır.

Yüksek posa içeren diyetleri inceleyen araştırmaların neredeyse tümünde (ki bazılarında oldukça çarpıcı bir şekilde) bu diyetin sağlık açısından bazı faydaları keşfedilmiştir. Avrupa Prospective İnvestigation into Cancer and Nutrition (EPİC) sonuçları, yüksek oranda posa tüketen Avrupalılar'ın kolon kanserine yakalanma riskinin en az tüketenlere kıyasla neredeyse yüzde 40 daha düşük olduğunu göstermiştir.

Nohut gereğinden çok yemeyi engeller: Nohut gibi yüksek posa oranı içeren besinler genelde daha uzun süre çiğnemeyi gerektirip vücudumuza artık aç olmadığınız gerçeğini algılaması için zaman tanır, dolayısıyla da gereğinden fazla yemezsiniz. Yüksek posalı bir beslenme şekli sizi daha uzun bir süre tok da tutabilir. Yüksek posalı besinler midenizde daha düşük kalori karşılığında çok daha fazla yer kaplarlar ki bu Pennsylvania State Üniversitesi'nden Dr. Barbara Rolls tarafından kilo yönetimi amacıyla yapılan bir araştırmayla kanıtlanmıştır.

Nohut aynı zamanda kalsiyum, magnezyum, folat ve yüksek oranda kalp dostu olan potasyum (bir kasesinde 477 mg) içerir. Hatta içinde güçlü bir antioksidan olan selenyum minerali dahi mevcuttur. Tüm bunlara ilaveten ayrıca 57 gr. protein içerir.

Sindirim sisteminin ve damarların süpürgesi: Kuru baklagiller posadan ve proteinden oldukça zengindir. Kalp rahatsızlıkları, diyabet, obezite ve kanserle savaşırlar. Sürekli enerji vererek çok yavaş hazmedilirler ve bu nedenle "kan şekerinde iniş çıkış" yaşamak istemeyenler için ideal besinlerdir. Kolesterolü düşürür, antioksidanlar ve vitaminlerle yüklüdür

Beslenmemizdeki posa eksikliğini giderir: En çok tükettiğimiz ve kültürümüze özgü kuru baklagiller, fasulye, nohut, barbunya ve mercimektir. Amerikan Gastroenteroloji Kurumu'nun "besinlerle alınan posa ve kolon kanseri" hakkında yayınladığı makale, "mevcut verilere dayanılarak yapılan mantıklı tavsiyenin" günde 30 ile 35 gr. lif tüketimi olduğunu ifade etmektedir. Oysa günlük tükettiğimiz posa miktarı çoğu zaman maalesef 15 gramı geçemiyor. Dolayısıyla yeterince posa tüketmediğimiz gerçeği ile karşı karşıyayız.

Kuru baklagiller önemli birer posa deposudur. Başka hiçbir neden olmasa dahi, sırf bu sebepten tabağımızda yer almalılar. Örneğin bir kase pişmiş kuru baklagil 11 gr. (barbunya) ile 17 gr. (adzuki) arasında değişen miktarda posa sağlar ki bu nerdeyse almamız gereken günlük miktarın yarısıdır.

Kan kolesterolünü düşürürler: Kuru baklagiller posadan zengin olmalarının yanında daha pek çok faydası olan önemli besinlerdir. Özellikle kan damarlarındaki kolesterolü bir süpürge misali temizledikleri yapılan çalışmalarla kanıtlanmıştır. Kentucky Üniversitesi'nde beslenme uzmanı olan Patti Bazel Weil'e göre, her gün yenilen bir kase pişmiş kuru fasulye altı hafta kadar kısa bir süre içinde kolesterolünüzü yüzde10'a kadar düşürebilir. Aslında üniversitede yürütülen bu çalışmada, sadece üç hafta boyunca her gün yenilen bir kase kuru fasulyenin erkek deneklerdeki kolesterolü yüzde 19 gibi yüksek bir oranda düşürdüğü ortaya konulmuştur. Bu rakamlar önemsenecek kadar yüksek bence.

Kan şekerini dengeler: Kuru baklagillerdeki posa içeriği ve miktarı diyabet ve kan şekeri sorunu yaşayanlar açısından önemli derecede dengeleyici bir unsurdur. Kuru baklagillerdeki çözünebilir posa glikozun emilim hızını etkiler.1970'lere kadar giden çok sayı-

da araştırma, beslenme tarzındaki yüksek posa oranının hiperglisemiyi (yüksek kan şekeri) azalttığını göstermiştir.

Çözünür posa hazmedilirken parçalanır, yüksek kolesterolle ilintili bazı maddeleri tutan bir jel yaratır. Çözünür posa aynı zamanda midenin boşalmasını geciktirip şekerin kana karışmasını yavaşlatarak kan şekerinin kontrolüne de yardımcı olur.

Mercimek gibi yüksek lifli besinlerin glisemik yükü işte bu yüzden bu kadar düşüktür. Posa besinlerin hazmedilmelerini yavaşlatır, dolayısıyla düşük posa içeren bir yemeğin ardından, bir saat kadar sonra kendinizi tekrar aç hissetmenize yol açan kan şekeri ve insülindeki ani değişimlerin görülmesini engeller. Kan şekeri ve insülindeki bu değişimler diyabete ve çok zor kilo vermeye sebep olabilir. Lif oranı yüksek yiyeceklerden oluşan beslenme tarzları diyabet hastası olsun ya da olmasın, herkes için her zaman iyi bir "glikoz kontrolü" ve kilo yönetimi becerisi sağlar. Yüksek lif oranı olan beslenme tarzlarının kanser ve kalp rahatsızlıklarını azalttığı da kanıtlanmıştır.

Kansere yakalanma riskini azaltır: Nurses' Health Study 2'deki besin anketi so-

nuçları incelendiğinde araştırmacılar, daha çok fasulye ve mercimek tüketen kadınların göğüs kanserine yakalanma sıklığının önemli oranda düştüğünü fark etmişlerdir. Haftada iki kez ya da daha fazla fasulye ve mercimek yemek kanser oluşumunu yüzde 24 oranında azaltmıştır.

Kanser karşıtı özelliklerin bir kısmının posadan, önemli bir kısmının ise fasulyede yer alan diğer bileşkelerden kaynaklandığı bildirilmiştir.
Fasulyede bulunan fitokimyasallardan diosgenin, kanser hücrelerinin bölünmelerini engellemekte ve saponin, proteaz inhibitörü, fitik asit gibi fitokimyasallar da hücreleri kansere yol açabilecek türden bozulmalara karşı korumaktadır.

Laboratuvar incelenmelerinde, saponinlerin kanser hücrelerinin çoğalmasını
engellediği ve tümörlerin büyümesini yavaşlattığı; fitik asitin de tümörlerin ilerlemesini yavaşlattığı saptanmıştır. Amerika Kanser Araştırma Enstitüsü'nün internet sitesindeki incelemelerinden birine göre, yüksek oranda fasulye tüketen erkeklerde prostat kanseri riski az miktarda tüketenlere kıyasla yüzde 38 daha düşüktür.

Kuru fasulye-barbunya: Kuru fasulye ve barbunya antioksidanlarla yüklüdür. Amerika'nın yiyecekleri antioksidan kapasitelerini göz önüne alarak yaptığı listeye göre, teste tabi tutulan herhangi bir yiyecek dikkate alındığında, kuru fasulye ve barbunya en yüksek antioksidan kapasiteye sahiptir.

Aslında ilk dörtte yer alan yiyeceklerden ilk ikisi kuru fasulye ve barbunyadır. Birçok fasulye türünde kalp sağlığı açısından ciddi faydaları olan folik asit mevcuttur. Fasulyede aynı zaman da magnezyum, demir, çinko, potasyum, ve özellikle kırmızı barbunyada önemli bir enzim artıran mineral olan molibden vardır.

Fasulye ve barbunya aynı zamanda iyi bir protein kaynağıdır. Ticari amaçlı hayvanlardan elde edilen çoğu protein kaynağının tam aksine herhangi bir steroid, hormon ya da antibiyotik de içermez.

Mercimek: Mercimekler olgunlaşır olgunlaşmaz kurutulup öyle satılır. Renkleri sarıdan kırmızımsı turuncuya ve yeşile kadar değişen en az elli mercimek türü vardır. Mercimeği fasulyeden ayıran özellik sülfür içermeyişidir ki dolayısıyla bağırsakta gaza neden olmaz. Fasulyenin sebep olduğu rahatsızlıkları yaşamadan yüksek miktarda posa almak isteyen herkes mercimeği tercih etmelidir.

Bir kase mercimekte oldukça iyi sayılabilecek miktarda protein (18 gr. kadar) mevcuttur. Mercimek aynı zamanda mükemmel bir folat kaynağıdır ve en azından yedi minerale ev sahipliği yapar. Bir kasesinde günlük demir ihtiyacının 37'si ve büyümek, yenilenmek, yara iyileşmesi, tüm metabolik faaliyetler için kaçınılmaz olan önemli mineral olan manganezden günlük alınması gereken miktarın yüzde 49'u vardır.

TÜRKİYE'DE İLK PORTAKAL MERSİN'DE YAPILDI

(1948)

Şinasi Develi'nin Kaleminden

ŞARABI

Ne olursa olsun. İçki de olsa madem ki ilkdir ve halk da beğeniyordur, o zaman iyidir.

Konumuz Portakal Şarabı .
1969 yılında kurulan Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi ilgili profesörler, portakal şarabını Türkiye'de ilk kez ürettiklerini açıklamışlardı.

1948'de Şevket Pozcu üretti

Halbuki Mersinli iş adamı Şevket Pozcu bunu 1948 yılında çiftliğinde kurduğu tesislerde 20 yıl önce üretmiş, hatta dışarıya ihraç etmişti.

Tesisleri İkinci Dünya Harbi sırasında hazırdı.
Alkol derecesi 18.
Yani sarhoş edebilir.
Sarhoşluk deyince içkiden dolayı insanlık tarihinin ilk sarhoşunun bir peygamber olduğunu tesadüfen Tevrat'da gördüm.

"„.Ve Nuh Çiftçi olmaya başladı ve Bağ dikti. Şaraptan da içti ve sarhoş oldu„".Tevrata göre (Tekvin. 9) Nuh Peygamber bu sarhoşlukla elbiselerini çıkarıp çırılçıplak olmuş , çocukları Sam ve Yafet babalarını örtmüşlerdir". Bu sarhoşluk konusunda bizim kitabımızda da ayetler var.
Yeri gelince değiniriz.

Şarabın derecesinin 18 olduğunu yukarıda belirtmiştik.
Dahilde nasıl karşılandığı hakkında fikrimiz yok. Ancak 1949 yılında İngiltere'ye 20 ton ihraç edildiği ve beğenildiğini biliyoruz. Şevket Pozcu çiftliklerinde limon suyu da çıkarılmış ve şişelenerek piyasaya sürülmüştür.

Ancak, tesislerin İkinci Dünya Harbi yıllarında meydana getirilmesi ve harp yılları sonucunun dünyada meydana getirdiği imkansızlıklar Şevket Pozcu'nun birçok teşebbüsünün devamına imkan tanımadığı gibi kendisini mali bakımdan sıkıntıya da sokmuştur.

O GERÇEK BİR MERSİN MARKASI

YOKSUL BİR KİREÇÇİ USTASININ ÇOCUĞUYDU

1936 Berlin, 1948 Londra'da madalyalar aldı

Atatürk sahiplendi

İnönü soyadını "MERSİNLİ" KOYDU

Oktay Şahin'in kaleminden
"Mersinli Ahmet'in hikâyesi

Sol partiler birbirleri ile uğraşırken, sol iddiaları seslendiren Hitler'in partisi 1933 yılında tek başına iktidara gelmişti.
Ve o andan itibaren tüm dünya gözlerini Hitler'in militarist-faşist politikalarına dikmişti.
Hitler, dünyayı Alman çizmeleri altına alacağını beyan ediyordu. Bu nedenle toplumu askerileştirdi. Avrupa'nın birçok ülkesi Hitler'in hışmına uğramaktan çekindikleri için, onun yolundan gidiyorlardı.
Avrupa'nın hemen her ülkesinde faşizmin hayaleti dolaşmaya başlamıştı.
Aynı yıllarda genç Türkiye Cumhuriyeti, modern yaşam biçiminin kurumlarını hayata geçiriyor ve toplumsal dönüşümü sağlamaya çalışıyordu.
Hitler'in saldırganlığı Türk yönetici kadrosunu da düşündürüyordu.
1924 yılındaki olimpiyatlara katılan Türkiye hiçbir sonuç elde edememiş ve 1928 ile 1932 olimpiyatlarına da katılmamıştı.
1936 yılındaki, Hitler'in açılışını yapacağı Berlin Olimpiyatlarına Türkiye katılıyordu.
Katılıyordu; çünkü biri 22 diğeri 24 yaşında iki ünlü güreşçiye sahipti ve bunlardan madalya bekliyordu.
24 yaşındaki Sivaslı köylü çocuğunun adı Yaşar Erkan'dı; diğeri ise bizim bildiğimiz Mersinli Ahmet idi.
Ahmet Kireççi, 1914 yılında Kiremithanedeki yoksul bir Kireççi ustasının oğlu olarak dünyaya geldi.
Çocuk yaşta babasına yardım ediyordu.
Vücut yapısı ve kaldırdığı çuvallar mahallenin dikkatinden kaçmıyordu.
Taşınacak ağır eşyalar olduğu takdirde başvurulacak çocuk Ahmet'ti.
Kim bilir bu durumda kaç gencimiz vardı.
Ama onlar Ahmet kadar şanslı değildi.
Çünkü Ahmet, Kurtuluş savaşında yer almış ve 1928'li yıllarda Mersin itfaiye müdürlüğü yapan Mehduh Bey'in dikkatini çektiği için şanslıydı.
Mehduh Bey, Ahmet'i önce boksör, sonra atlet ve en son olarak da güreşe alıştırdı.
Ahmet, kısa sürede Çukurova'da Mersinli diye ün yaptı.
Memduh Bey'in Kurtuluş Savaşı günlerinde silah arkadaşı olan İsmail Hakkı, İstanbul güreş ajanıydı.
Ve artık Ahmet İstanbul'daydı.
1936 yılındaki Berlin olimpiyatlarına giden yol haritası, Memduh Bey'in Ahmet'i fark etmesiyle çizilmişti.
Hitler 1936 Berlin Olimpiyatlarını tüm dünyanın gözünü korkutmak için çok iyi kullandı. Yaptığı konuşma ile Alman ırkının üstünlüğünün yeniden altını çizdi ve herkese korku saldı.
Olimpiyat sonuçları tam da Hitler'in istediği gibi oldu ve 33 altın toplam 89 madalya ile Almanya birinci oldu.
İkinci, Hitler'in meydan okuduğu İngiltere ve Fransa değil, Amerika idi.
Böylesine ideolojik-politik hale getirilen bu olimpiyatlarda, Mersinli Ahmet üçüncü oldu. Arkadaşı Ya-

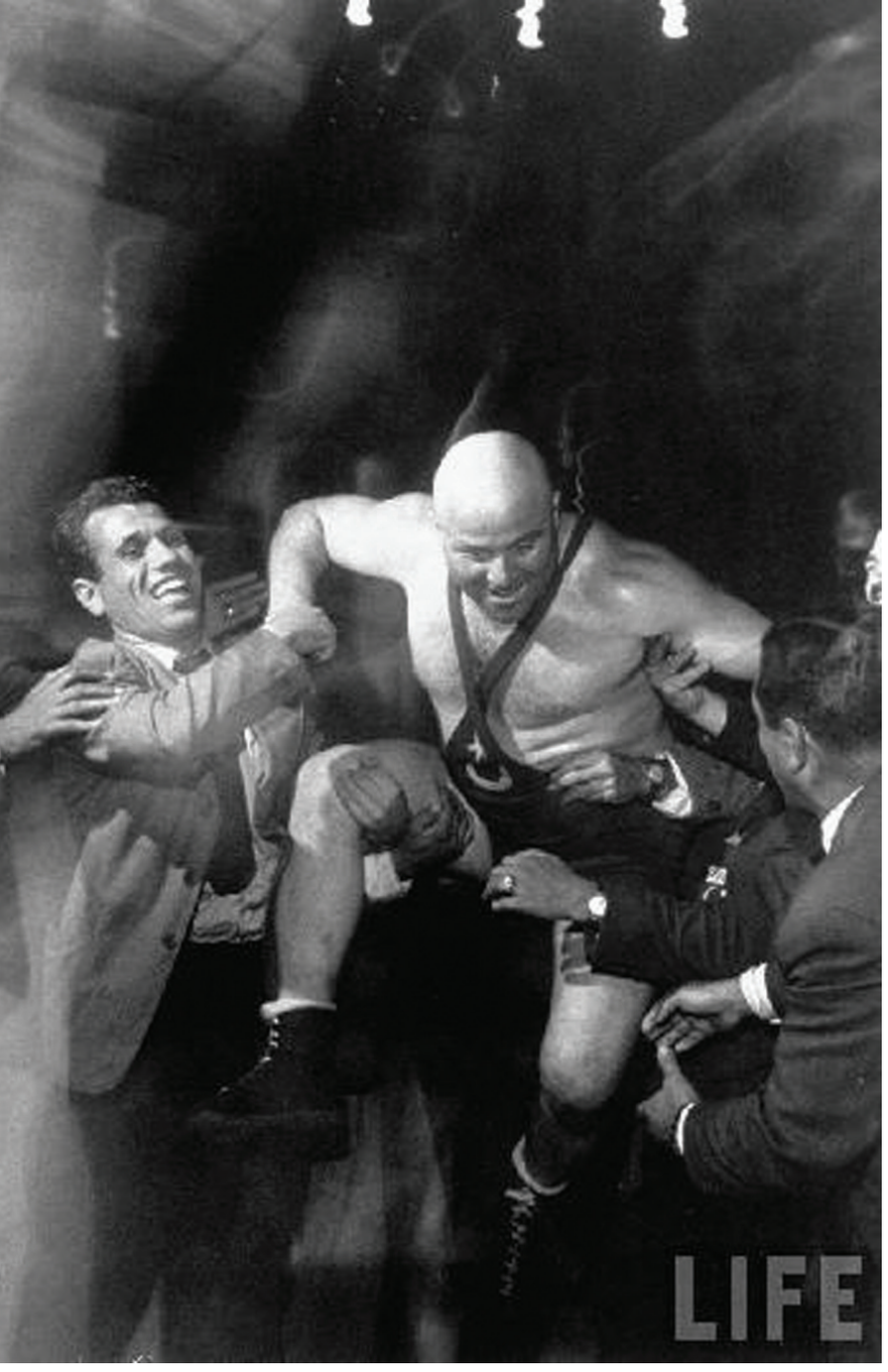

şar Erkan ise altın madalya kazandı.
Hitler'in bulunduğu yerde İstiklal Marşı'nın okunması genç Türkiye Cumhuriyeti için müthiş bir tablo idi.
Bu nedenle Atatürk Mersinli Ahmet ve Yaşar Erkan'ı sahiplendi.
…
İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yeni bir dünya kuruldu
Hitler ve ırkçılık dönemi kapanmıştı.
Ancak dünya doğu ve batı kampı olarak ikiye ayrılmıştı.
Yeni dönemin özelliği demokrasi değerleri olarak ortaya çıkmıştı.
Türkiye, Yeni Dünya'nın içinde yer almak için çok partili rejime geçti.
7 Ocak 1946 yılında Demokrat Parti kuruldu.
İMF ve Dünya Bankası'na kuruluş başvuruları yapıldı ve NATO'ya girmek için çeşitli kulisler yapılmaya başlandı.
1948 Londra Yaz Olimpiyatları işte bu açıdan çok ama çok önemli idi.
Türkiye bu olimpiyatta 6 altın, 4 gümüş, 2 bronz toplam 12 madalya ile olimpiyat 7.si oldu.
Mersinli Ahmet, grekoromen sitilde güreşmiş ve altın madalya almıştı.
Türkiye çok iyi bir sükse yapmıştı.
Mersinli Ahmet'in bu tabloda çok büyük rolü oldu.
Bu nedenle dönemin Cumhurbaşkanı İsmet İnönü onu sık sık aradı, ziyaret etti.
Mersinli Ahmet, o günlerde küçümsenen fellahlardandı.
Ahmet'in başarısı tüm Türkiye'de ve Mersin'de paylaşılıyordu; ama bu sevinç durumu Mersinli Araplar için bambaşkaydı.
Çünkü Ahmet'in başarısı, kenti buluşturan çok önemli bir çimento olmuştu.
Şimdiki Ulu Camii yanında Mersinli Ahmet'in çok büyük bir kahvesi vardı buna "olimpiyat kahvesi" deniyordu.
Ortaokul ve lise yıllarımızda okul çıkışı kahveye gider, bilardo ve diğer oyunları oynardık. Hatta zaman zaman okuldan kaçıp giderdik.
Rahmetli Ahmet amca okuldan kaçtığımızı anlamasın diye ders boştu filan derdik.
Bilardoyu ilk defa orada görmüştüm…
Kasada otururken arkadan duruşu hiç gözümün önünden gitmiyor.
Mersinli Ahmet'in olimpiyat başarıları, Mersin'in kent kimliği ve kent kültürünün yerleşmesinde çok önemli bir misyon olmuştur.
Ahmet'in kişiliği uzlaşmacı, diyaloga açık yapısı da bu durumu güçlendirmiştir.
Mersinli Ahmet, Mersin'in bir markası değildir; tam tersine Mersin'i marka haline getiren üç beş isimden birisidir.
Mersinli Ahmet 1978 yılında trafik kazasında 64 yaşında gözlerini kapadı.
Son olarak bir soru: Mersin, Mersinli Ahmet'e yeterince sahip çıktı mı?
Elbette hayır.
"Dünya Kenti Mersin" diyenler, Mersin'i yıllar önce Türkiye'ye ve Dünya'ya tanıtan ve devletin Kireççi olan soyadını MERSİNLİ olarak değiştirdiği bu ünlü ismi bugüne kadar hiç sahiplenmediler.
Belediye başkanları, valiler hep atıp tuttular ama Mersinli Ahmet için kıllarını kıpırdatmadılar.
Son olarak Macit Özcan "Mersin spor şehri" demiş…
Nerede Sayın Özcan, Mersin'in Ahmet'ten sonra başka bir olimpiyat şampiyonu oldu mu?
Peki, ona, onun çocuklarına bugüne kadar ne yaptınız?

Harun Arslan Yazdı

BİR UYGARLIK MERKEZİ YUMUKTEPE

Kazdıkça tarih basamakları çıkıyor

YUMUKTEPE HAZİNESİ ve 9 BİN YILLIK BUĞDAY

Başından beri Mersinlilerden maddi manevi sessizce destek veren tek kişi var: Mahmut Arslan. Arbella firması olarak bugüne kadar Yumuktepe Kazıları'nı hem maddi olarak desteklemiş, hem de gıda ve diğer ihtiyaçları konusunda yardımda bulunmuştur. Ve tabii meselenin daha değerli kısmı ve saygı değer yanı, bu yardımdan hiçbir yerde söz edilmemiş kendileri de bunu basında açıklamamışlardır.

Hububat deyince doğaldır ki en başta buğday aklımıza gelir.
Van Çavuştepe Kalesi'nde yapılan kazılarda 2800 yıl öncesine ait buğday bulunuyor. Bunların muhafazasında da üç tahıl deposu ortaya çıkarılıyor. Bunu ulusal basında çok önemli bir haber olarak okuduk.

Halbuki Mersin'de neredeyse kentin ortasındaki Yumuktepe tarihi yerleşiminde ki kazılarda 9 bin yıl öncesinin buğdayı bulunmuş.
Daha da ileri gidersek ilk ekmeğin yapıldığı, ilk mührün kullanıldığı, demir ve bakır dökümünün yapıldığı, zeytinin yetiştirildiği önemli bir merkez Yumuktepe.
Dünyanın en eski buğdayı kavuzlu buğdayın farklı bir çeşidi burada altı siloda saklanıyor.
Yumuktepe'de her yıl yapılan kazı çalışmalarını İtalya'nın Lecce Üniversitesi'nden Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. İsabella Caneva başkanlığında yapılıyor.
Yumuktepe 9 bin yıl önce neolotik çiftçiler tarafından kurulmuş.
Yumuktepe de yapılan kazı çalışmalarında çeşitli tarım ürünleri bulunduğundan arkeobotanik uzmanları da yer alıyor. Aynı zamanda arkeozoolog uzmanları da var.
Roma La Sapazienza Üniversitesi arkeobotanik uzmanı Burhan Ulaş 2003 yılından beri bulunan bitki kalıntılarını inceliyor.
Yumuktepe geçmişten günümüze tarımsal alanda bölgeler arasında bir köprü rolü görmüş, tarımsal ürünlerin ve tekniklerin Avrupa'ya yayılmasında kilit bir rol oynamış.
Yumuktepe'ye gelen çiftçiler beraberlerinde buğday, arpa, mercimek, nohut ve benzeri tarım ürünleri getirmişler ve bu ürünler buradan Avrupa içlerine yayılmış.

Yumuktepe kazıları ilk İngiliz John Garstang başkanlığında
1936 – 1937 yıllarında başlamış. İkinci Dünya Savaşı'nın başlaması ile ara verilmiş. 1946 yılında tekrar başlamış ve 1947 de sonuçlandırılmış. Uzun bir aradan sonra 1993 yılında tekrar başlatılmış ve bugüne kadar her yıl muntazam sürdürülüyor. Bir azimli, çalışkan, burayı benimsemiş, hayatını buraya adamış bilim insanı, Prof. Dr. İsabella Caneva 23 yıldır bu kazıların başında.
Çatalhöyük'ü hepimiz biliriz; Konya dışındaki bu yere yılda binlerce turist uğrar.
Yumuktepe ise oradan hiç de aşağı kalır değildir.
Hatta tarihi daha da eskidir ve çok daha fazla dö-

nemleri yaşamıştır.

Kazı Başkanı Prof. Dr. İsabella Caneva'yı ve ekibini her kazı dönemi sürekli ziyaret ederim ve bir sorunları olup olmadığını sorarım. O da Mersinlilerin bu büyük hazineye yeterli ilgiyi göstermediklerinden üzüntü duyduğunu anlatır.
Bugüne kadar hiçbir Büyükşehir Belediye Başkanı'nın Yumuktepe'yi ziyaret etmediğini öğrendim.

Büyükşehir Belediye Başkanı Burhanettin Kocamaz'a bunu anlattığımda hemen ilgi gösterdi, ilk programına aldı ve Yumuktepe'deki kazı çalışmalarını yerinde inceledi.
Belediyenin yapabileceği bazı eksikliklerin giderilmesinde yardımcı oldu.

Prof. İsabella Caneva bugüne kadar Toroslar Belediye Başkanı Hamit Tuna'dan çok büyük destek gördüklerini anlatıyor.

Bu kentin binlerce yıllık hikayesini ortaya çıkarmaya çabalayan Yumuktepe kazı çalışmalarına bugüne kadar Mersinlilerce yıllarca kör bakıldı.
Başından beri Mersinlilerden maddi manevi sessizce destek veren tek kişi var: Mahmut Arslan.
Arbella firması olarak bugüne kadar Yumuktepe Kazıları'nı hem maddi olarak desteklemiş, hem de gıda ve diğer ihtiyaçları konusunda yardımda bulunmuştur. Ve tabii meselenin daha değerli kısmı ve saygı değer yanı, bu yardımdan hiçbir yerde söz edilmemiş kendileri de bunu basında açıklamamışlardır.

Yalnızca Mersin'e yakın birkaç arkeolojik kazıyı ve destekleyen firmaları araştırdım:
Çatalhöyük kazılarını Yapı ve Kredi Bankası, Koçtaş, Shell, Konya Şeker Fabrikası destekliyor.
Aksaray'da Aşıklı Höyük kazılarını Banvit, Of çay, Coca- cola Aksaray Bayii, Aras Kargo destekliyor.
Aksaray Güvercin Kayası kazılarını Mercedes firması destekliyor.
Bunlara tüm Türkiye'de sayısız örnek ilave edebiliriz. Birçok firma ve şahıs yörelerindeki geleceğe uzanacak bir kültür mirasını destekliyor, onun gün yüzüne çıkmasında tarihi bir değerli katkı veriyorlar.

Kentler de insanlar gibi zamanı geçmişleri üzerinden kavrarlar.
İçinde bulunduğumuz zamanın anlamı henüz belirsizdir; olaylar ve olgular henüz tamamlanmadığı için, onları bütünüyle anlamlandırmak mümkün değildir. "Gelecek" ise henüz bir ihtimaldir; hayatımıza ve tecrübelerimize, dolayısıyla kimliğimize dahil değildir. Öyleyse kentsel ya da kişisel bir kimlikten söz ediyorsak, bunu doğrudan " Geçmiş " zamana borçluyuz.

Hafta sonları günün ilk ışıkları ile Yumuktepe kazı ekibini ziyarete gittiğimde her seferinde kazı ekibi başkanı Prof. İsabella Caneva'yı kazının başında çalıştığını görürüm.
Onun yıllardır eksilmeyen heyecanı, azmi sizi etkiler ve hemen" ben kazılara nasıl yardımcı olabilirim?" diye düşünmeden kendinizi alamazsınız.

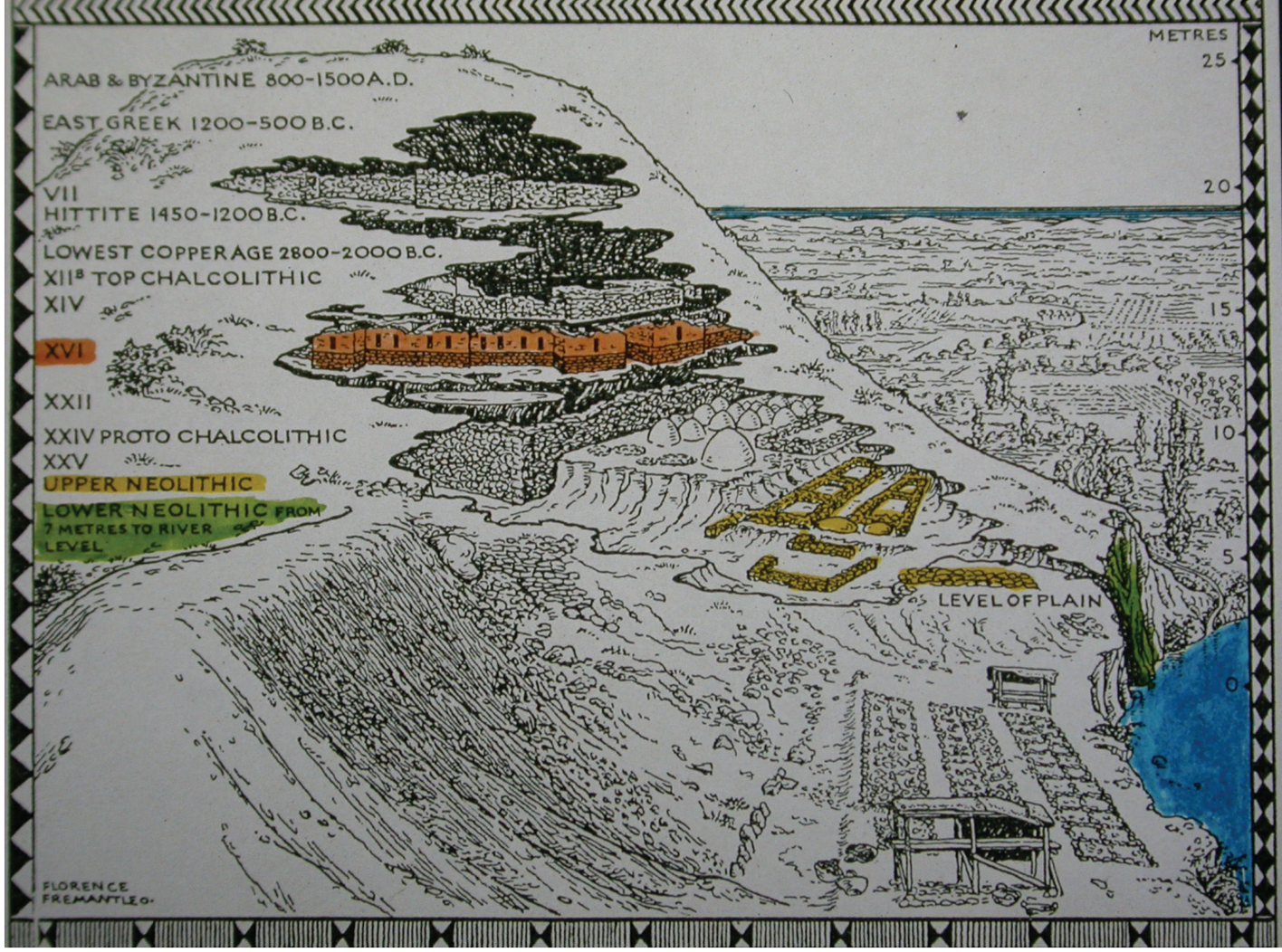

Bir kazı bölümünden diğerine geçerken Kalkolitik, Hitit, Ortaçağ dönemlerinin katmanlarını görebiliyorsunuz.
Dokuz bin yıllık tarihte her dönemi görebilmek herhalde eşsiz bir arkeolojik zenginliktir.

Mersin'de yeni açılacak Müzede sergilenmek üzere, Yumuktepe kazılarında çıkarılan eserlerden 50 adedi istenmiş; fakat bugüne kadar Yumuktepe'de bulunan eser sayısı ise 2.000!
Bu eserlerin bir kısmı, Yumuktepe'den Müftü Deresi'ne geçilecek bir asma köprü ile karşı kıyıda sergilenebilir.
Yine karşı kıyıda Mersin'deki yeni ve eski heykellerle bir açık hava müzesi kurulabilir.

Burada Prof. Dr. Isabella Caneva'nın bir "Arkeopark Projesi" var. Bu proje zaman tüneli ile bizi 9 bin yıllık bir yolculuğa çıkaracaktır.
Bu proje Mersin'e ve ülkemize kazandırılmış bir "Kültür Mirası" olacaktır.
Yumuktepe'de yapılacak ve 9 bin yılı yansıtacak bir zaman tüneli projesi yanında karşı kıyıdaki açık hava müzesi ile çok kolay bir şekilde dünya çapında bir eser meydana gelecektir.

Zengin tarihi bir hazinenin üzerinde olan Anadolu'da neredeyse her kentin çevresinde mutlaka birkaç tarihi eser vardır.
Mersin gibi bazı kentlerimizin çevresi ise yüzlerce tarihi eser ve antik kentle doludur.
Fakat doğrudan kentin içerisinde bir tarihi zenginliğin olması çok nadirdir ve çok değerlidir.

Ülkeyi, insanları, hayatı sevmek; bunları bilinçle sahiplenip korumak emek ister. Üzerinde yaşadığımız kentin hafızası ve anlamı bu antik mirasın içinden bize bakıyor; bizim ilgimizi bekliyor.

Türkiye'de 11.
Dünya'da 706.sırada

16 Fakülte, 8 Yüksekokul, 12 Meslek Yüksek Okulu, 5 Enstitü

MERSİN ÜNİVERSİTESİ 1992

Mersin Üniversitesi sessiz ve derinden hızla büyüyor. 25 yıllık geçmişi var. Ziraat ve İlahiyat Fakültesi YÖK'den izin bekliyor.19.100 lisans, 4868 lisans üstü,21.600 ön lisans olmak üzere toplam 45 bin öğrencisi bulunuyor.714 öğretim üyesi olmak üzere toplam 1691 öğretim elemanı,1532 idari personele sahip.Tıp fakültesi memnuniyet düzeyi son günlerde giderek artıyor…

Rektör Ahmet Çamsarı ile Üniversite yepyeni bir döneme evrildi…Çamsarı ile Mersin üniversitesinin dünü ve bugününü konuştuk…

İşte o söyleşi:

Rektörlük görevine geldiğinizde nasıl bir üniversite buldunuz?

Üniversitemiz 1992 yılında kuruldu. Çukurova Üniversitesi'nden kalan bazı binalara zamanla yeni binalar eklenmesiyle güzel bir kampüsümüz oldu. Hazır binalara yerleşmek kolay oldu ama bu binalar eski olduğu için Yenişehir Kampüsü'nde de Çiftlikköy Kampüsü'nde de bir takım altyapı sorunlarıyla karşılaştık. Göreve geldiğimizden bu yana Mersin'in ihtiyacı olduğunu düşündüğümüz bazı fakülte ve bölümlerin kurulmasıyla ilgili çalışmalara başladık.

Tıp Fakültesi Hastanesine ayrı bir parantez açmak gerekir. Çünkü hastanemizin ciddi bir finansal problemi vardı, bu konuda önlemler aldık. Yeni hastane binası hizmet vermeye başlayalı çok olmamıştı zaten. Biz üstüne yeni bölümler de ekleyerek, görüşmeler yaparak bu işi mümkün olduğunca idame edilir hale getirdik.

İlçelerin bir çoğunda zaten okulumuz vardı. Eski bina sorunu ilçelerdeki kampüslerimizde de vardı. Anamur'da Prof. Dr. Ali Ayhan'ın çabasıyla okulu yeni binaya kavuşturduk ve okula da hocamızın adını verdik. Onun dışında Mut'ta, Gülnar'da, Erdemli'de, Silifke'de, Tarsus'ta hem personel açısından hem de bina açısından eksiklikleri giderdik; rutin düzeltmeler, bakımlar ve hoca desteğimiz oldu.

Şu an için başlıca sıkıntı ya da sıkıntılarınız nelerdir?

Şu ana kadar yaşadığımız temel sıkıntının, hastanemizin finansal problemi ve eski binaların yapım süreci olduğunu söyleyebilirim. Buna yönelik önemli çalışmalarımız oldu. Eğitim Fakültesi'ne yeni bina yapımına başladık, 13 bin 500 metrekare kapalı alanlı büyük bir bina yapıyoruz. Mimarlık Fakültesi'nin ek binasını yaptık ve orada dersler devam ediyor. Güzel Sanatlar Fakültesi'nin içine bazı değişiklikler yaptık. Rektörlük Konukevi ve Onkoloji Hastanesi ile ilgili ihale süreci devam ediyor.

Çiftlikköy Kampüsü'nde yer alan Akdeniz Kültürlerini Araştırma ve Kongre Merkezi'nin yapımı devam ediyor, kaba inşaatı bitmek üzere; tamamlandığında Mersin'in en büyük kültür merkezlerinden biri olacak. Finansal sorunlar açısından Kalkınma Bakanımızın da desteğiyle ciddi yol aldık, bu konuda çok ciddi sorunumuz kalmadı.

Mersin Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenci sayısı konusunda bilgi verir misiniz?

Başta Çiftlikköy Kampüsü olmak üzere Yenişehir, Tece, Tarsus, Erdemli, Silifke, Anamur, Mut ve Gülnar ilçelerinde; 19.100'ü lisans, 4868'i lisans üstü ve 21.600'ü ön lisans olmak üzere 45 bini aşkın öğrenci üniversitemizde öğrenim görüyor. Seçkin ve güçlü akademisyen kadrosuna sahip olan üniversitemizde, 714'ü öğretim üyesi olmak üzere toplam 1691 öğretim elemanı ve 1532 idari personel görev yapıyor.

Gerek fiziki mekan gerekse akademik açıdan Türkiye'deki üniversite sıralamasında Mersin Üniversitesi'nin yeri nedir?

U.S. News &WORLD REPORT'un dünya çapında yapmış olduğu 'En İyi Küresel Üniversiteler' araştırması sonuçlarına göre; 2016-2017 Dünya Üniversiteler Sıralaması'nda dünyanın en iyi 980 üniversitesi arasına Türkiye'den 18 üniversite girdi. Mersin Üniversitesi, bu sıralamada 706'ncı sırada yer alırken Türkiye'deki üniversiteler arasında 11'inci sırada yer aldı. Üniversitemizin '43,6' küresel puan aldığı araştırmada, kurumlar Dünyadaki Akademik Topluluk üyeleri tarafından akademik araştırma performansına göre değerlendirildi. Bu sonuç, bizim için son derece önemli bir göstergedir.

Mersin Üniversitesi'nin bilimsel yayınlarda yeri nedir?

Mersin Üniversitesi'nin bilimsel yayınlarda yeri oldukça iyi. Şimdiye kadar üzerinde durduğumuz önemli konulardan biri yayın ve projelerdir. Bu konuda akademisyenlerimizi her türlü destekliyoruz. Zaten az evvel sözünü ettiğim sıralama da bunu gösteriyor. Çünkü sıralamada bilimsel yayınlar ve atıflar baz alınıyor.

Tıp Fakültesi Hastanesi çok güzel bir mekana sahip… Hasta memnuniyeti konusunda bilgi verir misiniz?

Şunu net söyleyebilirim: Hastanemizde hasta memnuniyeti en az iki kat arttı. Eski binamızda yatak sayısı azdı, bölümler arasında asimetri vardı. Yani ihtiyacı olan bölüme göre ayarlanmamıştı. Biz 650 yataklı bir hastaneye taşındık. Hasta memnuniyeti daha önce yüzde kırklardaydı. Bir yıl içinde hasta memnuniyetini iki katına arttırmamıza rağmen daha iyisi için çabalıyoruz. Tüp Bebek Merkezi, Ayakta Kemoterapi Merkezi, Anjiyografi Merkezi gibi yeni birimler açmak ve bazı yerleri de servise dönüştürmek gibi düzenlemelerle en az 60-70 yatak daha ekledik. Bunun dışında yapmayı düşündüğümüz yeni planlamalarımız da mevcut. Onkoloji Hastanesi'ni de tamamlandığı zaman toplamda 800 yatağa yaklaşacağız. Tabi yeni yapılan bir şehir hastanesi var. Orası da devreye girdiğinde belki bu yoğunluk ve ihtiyaç kısmen daha azalır ve Mersin çok daha rahatlar gibi görünüyor.

Sağlık turizmi konusunda hangi durumdasınız?

Bu konuda bizim kendi ikili anlaşmalarımız ve yaptığımız bir takım girişimler var; sonuçlarını da yavaş yavaş alıyoruz. Fakat bunlar, tek bir hastanenin veya tek bir kurumun gelişimiyle olacak şeyler değil. Hem il açısından hem de diğer sağlık kuruluşları açısından bütün kurumların desteğiyle Mersin'in tümü bölge olarak bir sağlık turizmi bölgesi olabilir. Bu da Mersin'in gelişmesine finansal açıdan ciddi katkıda bulunabilir. Biz, Mersin'in aslan payını almasını istiyoruz. Bu konuda Mersin Üniversitesi olarak üzerimize düşen görevi yapıyoruz, yapmaya devam edeceğiz. Hem özel kuruluşlar hem de şehir hastanesinin de devreye girmesiyle bu konuda Mersin'in iyi bir yol almasını diliyoruz.

Önümüzdeki yıllarda nasıl bir büyüme stratejisi izleyeceksiniz?

Şu an YÖK'te bekleyen İlahiyat ve Ziraat olmak üzere iki fakülte isteğimiz var. Onun dışında yatay büyüme konusunda artık çok fazla bir beklentimiz yok. Sadece olan okulların kalite ve fiziksel mekan olarak artırılması yönünde çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

FETÖ operasyonları konusunda…

FETÖ operasyonları konusunda YÖK'ün desteğiyle diğer üniversiteler gibi biz de elimizden geldiğince objektif davranarak üstümüze düşeni yapmaya çalıştık. Bundan sonrası da sadece bize değil ülkenin

gidişatına ve kurumların bize gönderdiği bilgi akışına bağlı. Şu an için eğitim-öğretimi ve diğer konuları aksatacak bir durumda değiliz. Aynı kalitede, aynı istekle son hız işimizi yapmaya devam ediyoruz.

Bunların dışında aktarmak istediğiniz bir şey var mı?

Göreve geldiğimizden bu yana gerçekleştirdiğimiz çok sayıda icraat var. Bunları iki seneden daha az bir sürede yaptık. Mersin Üniversitesi, ülkemiz ve bölgemizin ihtiyaçlarına, günümüz bilim ve teknoloji koşullarına göre kendini her geçen yıl yenileyerek ilerleyen ivme kazanarak son iki yılda önemli akademik gelişmelere, yüksek bütçeli projelere, kurumsal düzeyde yeni çalışmalara imza attı.

Üniversitemizde var olan 16 fakülte, 8 yüksekokul, 12 meslek yüksekokulu ve 5 enstitüye yeni bölüm, birim ve merkezler ekleyerek akademik yapımızı güçlendirecek adımlar attık. Üniversitemizi akademik açıdan güçlendirmek kadar fiziki alanda geliştirmek için de çalışmalar yaptık.

Bunlardan bazılarını aktaracak olursak:

► Mimarlık Fakültesi'nin 3.600 metrekare kapalı alana sahip ek binası, 2016 yılında tamamlanarak, eğitim-öğretime açıldı.
► Tomografi ve 8 üniteye sahip Diş Kliniği inşası tamamlandı.
► Spor salonu, kütüphanesi, seramik atölyesi ve hobi mutfağı ile hastaların rehabilite edileceği Toplum Ruh Sağlığı merkezi inşası tamamlandı.
► Çiftlikköy Kampüsü'nde kavşak ve yol çalışmalarının büyük bir kısmı tamamlandı.
► Gençlik Merkezi'nin bulunduğu alanda ilave mescit yapılarak kapasite arttırıldı.
► Silifke, Mut ve Gülnar Meslek yüksekokullarında bulunan futbol, basketbol ve voleybol sahaları yenilenerek kullanıma açıldı.
► Mut Meslek Yüksekokulu'nda mevcut mutfak yenilenerek hizmete açıldı.
► Çarşı kafeteryanın üzeri kapatılarak, çarşıya yeni bir alan kazandırıldı.
► Tıp Fakültesi'nde öğretim üyelerinin yararlanabileceği bir kafeterya yapıldı. Ayrıca hastane için de yeni bir kafeterya yapılması planlandı.
► Tıp Fakültesi Hastanesi'nin arka kısmına 270, Kütüphane ve Yabancı Diller Yüksekokulu arkasındaki alana 34 araçlık üstü kapalı otopark yapıldı.
► Tıp Fakültesi Hastanesi'nde 400 metrekare alana sahip Anjiyo Merkezi kuruldu.
► İletişim Fakültesi Konferans Salonu ve kantin bölümleri yenilenerek hizmete açıldı.
► Engelsiz yaşamla ilgili altyapı çalışmaları başlatıldı.

► 14.000 metrekare kapalı alana sahip Eğitim Fakültesi'nin ihalesi yapıldı, inşaatına başlandı.
► 17.000 metrekare kapalı alana sahip Akdeniz Kültür Merkezi inşaatının yüzde 50'sinden fazlası tamamlandı.
► Çiftlikköy Kampüsü'nde 800 kişilik merkezi derslik projesi planlandı, ihale aşamasına geçildi.
► Tıp Fakültesi Hastanesi'nde, içinde özel odaların da bulunduğu 30 koltuklu kemoterapi ünitesi açıldı.
► Onkoloji Hastanesi için proje çalışmaları tamamlandı, ihale hazırlıkları sürecine geçildi.
► Tıp Fakültesi Hastanesi'ne 50 yataklı servis eklenmesi planlandı, proje aşamasına geçildi.
► Tıp Fakültesi ve Çiftlikköy Kampüsü'nde hizmet vermesi amaçlanan Araç Yıkama İstasyonlarının projeleri tamamlandı, ihale aşamasına geçildi.
► Kampüs Camii için proje çalışmaları tamamlandı, ihale işlemleri başladı.
► 15 Temmuz'da yitirdiğimiz şehitlerimiz anısına Çiftlikköy Kampüsü içerisinde 15 Temmuz Demokrasi Şehitler Ormanı'nın oluşturulması planlandı.
► Orman Bölge Müdürlüğü tarafından Aydıncık-İncekum mevkiinde 51.000 metrekarelik bir alan üniversitemize tahsis edildi. Mersin Büyükşehir Belediyesi'nde imarı kesinleşen bu alan üzerine yaklaşık 4000 metrekarelik kapalı alana sahip Meslek Yüksekokulu yapılması için çalışmalar başladı.

Önümüzde iki senemiz daha var. Bir bu kadar daha yol aldığımızda, Mersin Üniversitesi altyapı ve fiziki durum açısından hatta akademik ve bilimsel anlamda sorunu en az olan üniversitelerden birisi olacak. Giderek daha da üst sıralarda yer alacağımıza eminim. Geçen yıldan bu yana dünya sıralamasında yaklaşık 200 sıra birden arttık. Bundan sonraki hedefimiz bu sıralamada ilk 500'e girerek üniversitemizi hak ettiği yere gelmesini sağlamaktır. Bunun için elimizden geleni yapacağız.

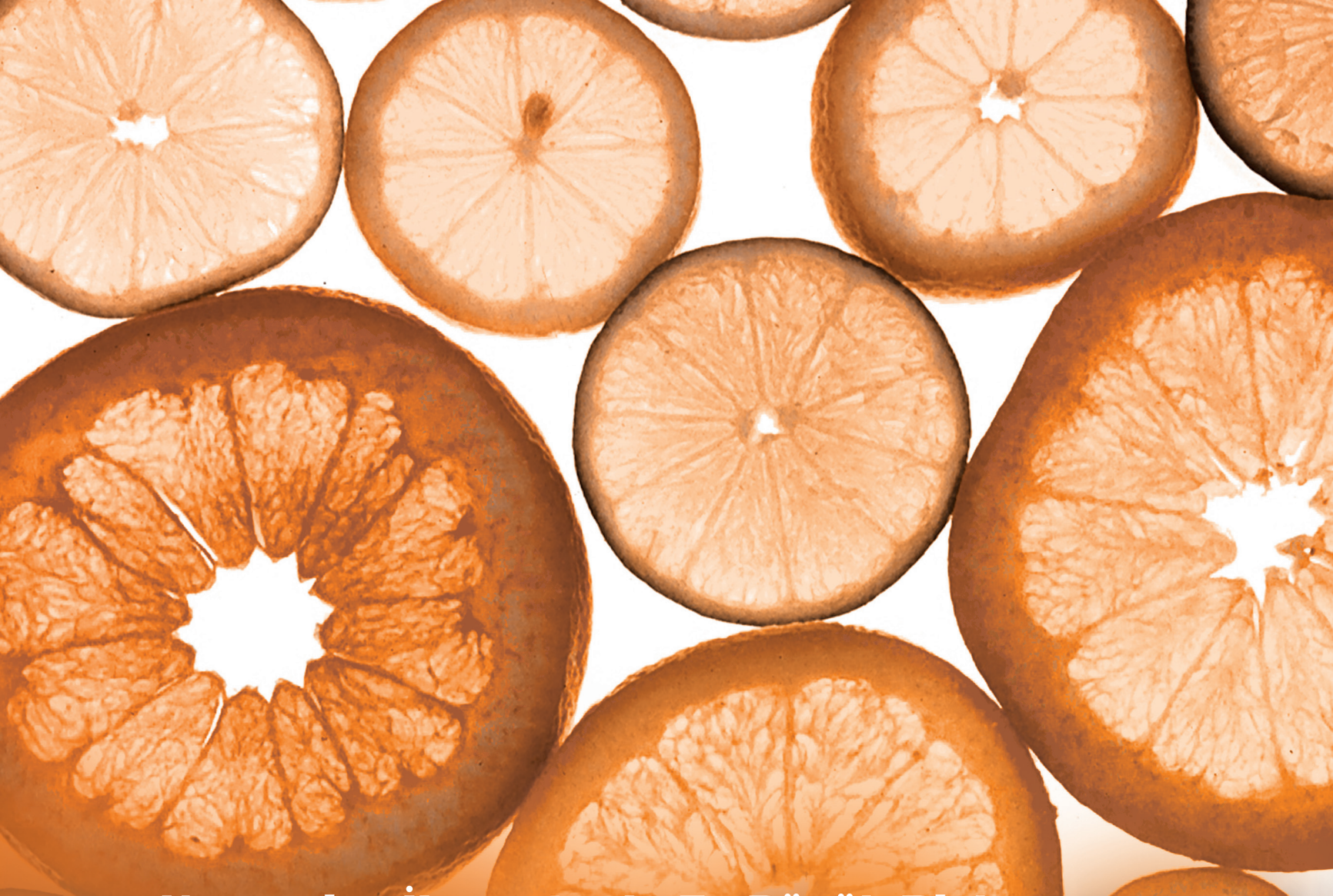

Narenciye İhracatında En Büyük Risk

Rusya Pazarına Aşırı Bağımlı Olmamız

Ö. Abdullah Özdemir
Mersin Ticaret Borsası
Yönetim Kurulu Başkanı

Yaş Meyve-Sebze İhracatımız Olumsuz Etkilendi

2015 yılında ülkemiz 2.1 milyar dolarlık yaş meyve-sebze ihracatı gerçekleştirdi. Rusya sahip olduğu yüzde 40'lık pay ile en önemli pazarımızdı. Ayrıca, yaş meyve-sebze ihracatımızın yüzde 58'ini oluşturan narenciye ve domates, Rusya'ya pazarladığımız en önemli ürünler oldu.

Uçak düşürme krizinin ardından 1 Ocak 2016'dan itibaren domates, salatalık, portakal, mandalina, nektarin, elma, armut, kayısı, şeftali, erik, üzüm, çilek, kuru soğan, renkli lahana, brokoli, tuz, karanfil, tavuk ve hindi etinin Türkiye'den Rusya'ya ihracatı yasaklandı. Kısıtlamalar sonucunda bu yılın ilk 9 aylık döneminde Rusya'ya gerçekleştirdiğimiz ihracat yüzde 80 oranında düşerek, 545 milyon dolardan 110 milyon dolara geriledi.

Narenciye Sektörü Olarak Ders Çıkarmalıyız

Kriz öncesi dönemde 2015 yılı itibariyle 3.9 milyon ton olan narenciye üretiminin yüzde 40'lık bölümü ihracata gitti. Rusya narenciye ihracatımızın üçte birlik bölümünü tek başına karşıladı. Mandalinada yüzde 46, portakalda yüzde 31, limon ve greyfurtta yüzde 25'lik pay ile Rusya ülkemiz açısından narenciyede en önemli pazar idi.

Geride bıraktığımız kısıtlamalarla dolu olan süreç narenciye sektörü açısından oldukça sıkıntılı geçti. Bu zaman zarfında Rusya'ya olan narenciye ihracatımız 174 bin tondan 74 bin tona düşerek yüzde 57 oranında azaldı. İki ülke arasındaki gerginlik yasak getirilmeyen ürünlere de yansıdı. Rusya'ya gerçekleştirdiğimiz limon ihracatı yüzde 32 oranında düştü.

Hükümetimizin zamanında aldığı önlemler sayesinde bu zorlu süreci en az zararla atlattık. Rusya ile kaybettiğimiz pazar payını ihracatçılarımız yeni pazar arayışları neticesinde telafi ettiler. Ukrayna, Suudi Arabistan, Romanya, Sırbistan ve Polonya narenciye sektörü açısından yeni pazarlar olarak ön plana çıktı. Geride bıraktığımız bu 10 aylık dönemden hepimi-

zin önemli dersler çıkarması gerekiyor. Birincisi, tarımsal ihracatta tek bir pazara bağımlı olmanın risklerini gördük. Bu kapsamda yarattığımız pazar çeşitliliğini önümüzdeki dönemde korumamız ve mümkünse yeni pazarlara ulaşmamız gerektiği kanaatindeyim. Ayrıca, ülkemizde üretilen hiçbir tarımsal ürün narenciyede olduğu kadar ihracata bağımlı değildir. Bu nedenle narenciye ihracatında yaşanacak olumsuzluklar sektöre büyük zarar vermektedir. Geleceğe yönelik destekleme politikalarında özellikle endüstriyel talebe cevap verebilecek tedbirlere ağırlık verilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Sıra Diğer Ürünlerdeki Yasakların Kaldırılmasında

11 Ekim 2016'da ise Rusya imzaladığı kararname ile portakal, mandalina, kayısı, şeftali ve erik ithalatına getirilen kısıtlamaları kaldırdı. Hükümetimize bu konudaki yoğun çabaları için teşekkür ediyorum. Diğer ürünler için ise yasaklar devam ediyor. Bu ürünlerin ihracatında Rusya önemli yer tutuyor. Örneğin geride bıraktığımız yılda ülkemizin gerçekleştirdiği domates ihracatının yüzde 62'si, salatalık ihracatının yüzde 55'i ve yaş üzüm ihracatının yüzde 69'u Rusya'ya gitti. Bu ürünlere yönelik yaptırımların da en kısa zamanda kaldırılarak sektörümüze verdiği tahribatın sona ermesini diliyorum.

Narenciye sektöründe yeni ihracat sezonunun ilimiz ve ülkemiz ihracatçıları için hayırlı, uğurlu ve bereketli geçmesini temenni ediyorum.

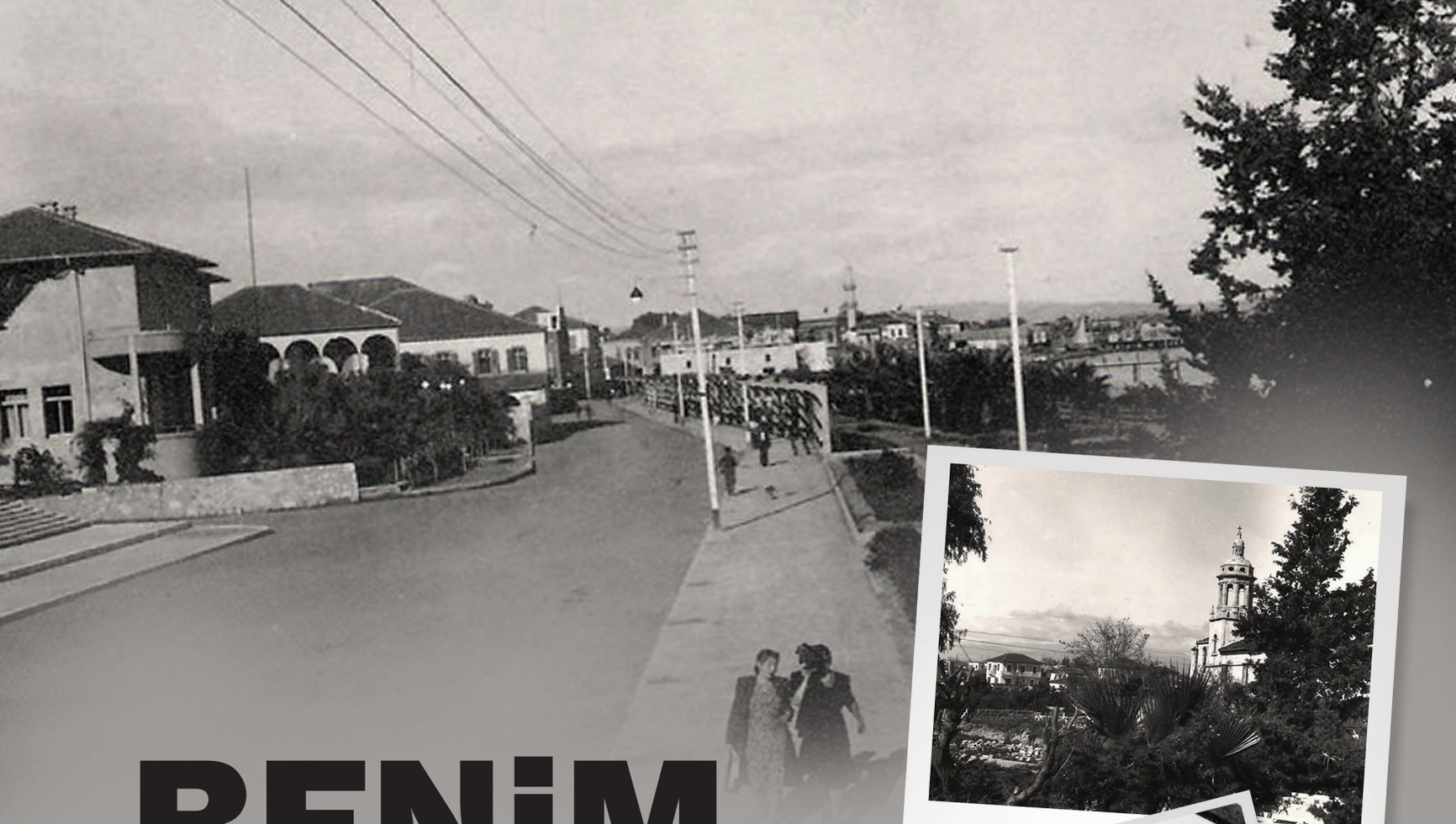

BENİM KENTLERİM MERSİN

Mirza Turgut'un Kaleminden

Kentler, sadece yol-kaldırım ve binalardan oluşan soğuk beton yığınları değildir; aynı zamanda, binlerce yılın ,kültür ve davranış kalıplarını, yaşam biçimlerini, aşkları, sevdaları, kahramanlık öykülerini içinde barındıran canlı sosyal organizmalardır. Bu bakımdan kentler, insanlığın manevi dünyasına anlam katacak tüm kültürel, sanatsal, siyasal yaşantıların, kuşaktan kuşağa aktarılmasına da tanıklık ederler.

MERSİN TÜRKİYE'NİN EN GENÇ KENTİ

… Her şey Kavalalı İbrahim Paşa'nın bölgemizde yaptığı Tarım reformu ile başladı. Çukurova'nın pamukları Mersin iskelesi üzerinden Avrupa'ya taşındı…Süveş kanalının yapımı sırasında gerekli olan keresteler Toros dağlarından karşılandı… Pamuk ihracatı Adan-Mersin Karayolu ve Demiryolunun yapımını hızlandırdı..1864 yılında kaza merkezi olunca Tarsus'la tüm ilişkileri kesildi…1888 yılında Liva oldu…

……

Bu yazıda Mersin'in, 170 yıla sığan tarihsel öyküsü ve yaşantısının satır başlarını izleyeceksiniz

Osmanlı idari sisteminde, kayıtlar, İl salnameleri ve Şeriye sicilleri denilen kadı defterlerinde tutuluyordu. Salname, illerin bir nevi kent yıllığıydı.

Kadı defterleri de Kazalarda olup bitenlerin not edilmesiydi.

Mersin ve civarı 1516 yılında Osmanlı sınırlarına girdi.

Tarsus kadı defterlerinin bu tarihten itibaren 300 yıllık bölümü kayıp.

Bu durumda, 1820'lere kadar Mersin ve civarında neler olup bittiği hakkında yeterli bilgi ve belgeye sahip değiliz.

Örneğin, Elvanlı 'ya yerleşen Alvanoğulları, Eski Mezitli'de oturan Mezitoğulları ya da Camili, Üseli, Gözne, Değirmençay köylülerinin tarihsel öyküleri hakkında hemen hiçbir bilgimiz yok.

Sadece 1670 yıllarında, Mısır gezisine giderken Mersin civarından geçen Evliya Çelebi'nin anlattıklarından kimi analizler yapabiliyoruz.

Öte yandan Tarsus kadı defterleri ile Adana vilayet salnameleri, Mersin köyünün kuruluşu hakkında birbirleri ile çelişen bilgiler veriyorlar.

Tarsus'ta bulanan konsoloslukların yazışmaları, yabancı gezginlerin anıları ve özellikle kilise kayıtları, Mersin tarihi açısından önemli bilgiler vermektedir. Ancak bu bilgiler, Tarsus kayıtları ile örtüşmemektedir. Örneğin bir askeri gezgin 1820'lerde Mersin sahillerinde, "birkaç evden oluşan bir köy var" derken, Tarsus kadı defterleri böylesi bir bilgiyi doğrulamamaktadır.

1850'lili yıllarda Mersin'e yerleşen Katolik cemaat,

kilise yapmak için izin başvurusunda bulunduğunda, Adana vilayet salnamesinde" Mersin adında bir yerden kilise yapımı talebi var" diye bir not düşülmesinden, Mersin köyünden henüz haberdar olmadıkları sonucu çıkıyor.
Ancak aynı günlerde, Tarsus Kadı kayıtlarında, Mersin Kariyesi, yani köyünde bahsediliyor.
Osmanlı idari sistemi, Tanzimat ve Islahat fermanları ile batı tipi kurumlarla yer değiştirmeye başladı. Bu durum, devletin tüm birimlerinde, eski ile yeninin çatışmasını doğurdu.

HIZLA BÜYÜYEN BİR KENT

Mersin, Osmanlı idari sisteminin çatışmalı günlerinde köy, bucak, kaza ve il merkezi oldu; kadı defterleri ile vilayet salnamelerinin ya da yabancı konsoloslukların notları ile kadı defterlerinin çelişkili olmasının nedeni, sancılı bir dönem de kentleşmiş olmasındandır.
Mersin, 1852 yılında bucak, 1864 yılında kaza, 1888 yılında liva oldu.
Mersin Ticaret Odası 1886 yılında kuruldu.
Mersin Belediyesi'nin 1875 yıllarında kurulduğunu varsayıyoruz.
Ticaret odasının sadece kuruluşunu biliyoruz; ancak 1926 yılına kadar tam 40 yıllık dönemine ait hiçbir belgeye sahip değiliz.
Bucak müdürleri, kaymakamlar ve mutasarrıf olarak görev yapanların isimlerini bilmekle birlikte, kentin ticari hayatı, nüfus yapısı, sosyal ve kültürel hayatın nasıl yürüdüğü konularında günümüze taşınan kayıtlara da yok.
Aynı şekilde Mersin Belediyesi ile ilgili olarak da Cumhuriyet sonrasına kadar hiçbir kayıt da elimizde yok.
Mersin'in kaza olduğu tarih olan 1864 yılını kuruluş kabul edersek, cumhuriyete kadar önemli belgelere sahip olmamız gerekiyordu.
Osmanlı'nın yıkılmaya yüz tuttuğu günlerde Mersin hızla gelişiyor ve Akdeniz'in en önemli liman kenti

haline geliyordu. Belki de bu bir Osmanlı paradoksuydu; bir yandan idari sistem çöküyor, öte yandan, liman kentleri hızla büyüyüp, dünya ile bütünleşiyordu.

O yıllarda Mersin'de ticaret ve ekonomik gelişme gayrimüslimlerin elinde olmasına rağmen, idari yapı, yani bürokrasi, Müslüman Türk unsurların elindeydi.

1860-70-80 ve 1890 yıllarında çöküşe doğru giden Osmanlı İmparatorluğu'nun bürokrasisinin, gayrimüslimlerin hızla yükselişini tarihi kayıtlara geçmekte isteksiz davranmaları anlaşılabilir bir durumdur ve salt bu nedenle, çoğu zaman mevcut belgeleri yok etmiş olmaları güçlü ihtimaldir.

Mersin'in kuruluş süreci tümüyle dış dinamiklerin sonucu olmuştur.

Önce, Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın gelişi, ardından Tanzimat ve Islahat fermanları gibi görünüşte içsel olaylar; daha sonra Kırım Savaşı, Lübnan ve Amerikan iç savaşları ile Süveyş Kanalı'nın yapımı gibi dış etmenler kuruluş sürecini hızlandırdı.

Bu genel bilgilerden sonra, şimdi Mersin'in oluşumu süreci ve bugüne uzanan öyküsünü anlatmaya başlayabiliriz.

Bir kent olarak Mersin, henüz oluşmamışsa, Toros eteklerindeki köyler de mi yoktu?

Buradaki köyler nereye bağlıydı? Köylerdeki yaşantı nasıldı? Alışveriş için nereye gidiyorlardı?

1820, 1830, 1840 ve 1850'lere kadar Erdemli ile Tarsus arasındaki tüm köy ve bucaklar, doğrudan Tarsus'a bağlıydı. Bugünkü Erdemli, ancak 1954 yılında Elvanlı ve Yağda nahiyelerinin birleşmesi ile ilçe oldu.

Erdemli Tarsus arasındaki Toros eteklerinde, başlıca geçim kaynakları hayvancılık olan göçebe Yörük-Türkmenler yaşamlarını sürdürüyordu.

Kimi aileler biraz daha aşağılara inerek, buldukları su merkezlerini yerleşim yeri yapmışlar ve hayvancılıkla birlikte tarım yapmaya başlamışlardı. Dikilitaş, Elvanlı, Camili, Çiftlikköy, Bekirde, Değirmençay gibi.

1840'lı yıllarda bugünkü Mersin sınırları içinde Elvanlı, Kalınlı ve Gökçeli adlarında Tarsus kazasına bağlı üç bucak vardı…

Elvanlı bugünkü Elvanlı iken; Kalınlı, Çiftlikköy civarındaki tavşan öreni denilen yerde; Gökçeli ise bu-

günkü Camili köyüydü.
Aynı dönemde, bugünkü Mersin bataklık ve sazlıklar kaplı, sivrisineklerin kol gezdiği, yukarı köylülerin hayvanlarını otlattığı bir bölgeydi. Tarsus, civardaki köy ve bucakların bağlı olduğu kaza merkeziydi.

MERSİNOĞLU AŞİRETİ

1670'li yıllarda Evliya Çelebi, ünlü Mısır gezisine giderken, bu bölgeden de geçmiş ve bugünkü Camili ya da Üseli köyü civarında olduğunu sandığımız, 70-80 evden oluşan, Mersinoğullarına misafir olduğunu yazmıştır.
O dönemlerde, Toros eteklerinde yaşayan topluluklar, köylerinden önce aşiret isimleri ile anılıyordu. Nasıl Elvanlı 'ya gelenler Alvanoğulları olarak tanınıyorsa, bir grup Türkmen aşireti de Mersinoğulları olarak isim yapmış olabilir. Tıpkı Toros eteklerinde yaşayan Erdemoğullarının isimlerinin sonradan Erdemli 'yi verilmesi gibi
Peki, Mersinoğulları, Mersin ismini nereden almış olabilir?
Türkiye'nin hemen her bölgesinde yetişen, Murt 'da dediğimiz, Mersin ağacından esinlenmiş olmaları kuvvetle muhtemeldir.
Kimi kaynaklar, antik liman kenti olarak kabul edilen Zephirium'un bulunduğu bölgede, 1820'li yıllarda Mersin köyünden bahsediyor.
Ancak aynı yıllarda ne Tarsus kadı defterlerinde ne de Adana Vilayet salnamelerinde öyle bir köyden bahsedilmiyor.
Muhtemeldir ki, Evliya Çelebi'nin bahsettiği camili civarında oturan Mersinoğullarından bir grup aile, antik liman kenti Zephirium kalıntılarının bulunduğu yere, yani, bugünkü kiremithane, Dondurmacı Halil ve Tevfik Sırrı Gür Lisesi civarına yerleşmiş olabilir.
Böylece Mersin ismi Mersinoğullarının yaşadığı yeri tanımlamak için civar köylüler tarafından dile getirilmeye başlanmış olması güçlü ihtimaldir.
Kesin olarak bildiğimiz, Kazanlı'nın Mersin'den çok önce kurulmasıdır.

MERSİN-TARSUS OSMANLI DENETİMİNE GİRİYOR

Yavuz Sultan Selim, 1516 yıllarında, Tarsus, Adana ile birlikte Suriye, Lübnan ve Mısır'ı da Osmanlı topraklarına katmıştı.
O zamanlar Suriye ve Mısır tarım tekniği açısından çok ilerideydi. Osmanlı paşaları, Amik Ovası'ndan başlayarak Tarsus'a kadar uzanan arazilerin tarıma açılması için, tarım tekniğini bilen Arap aşiretlerini, bu bölgelere yerleştirmeye başladılar.
1750'li yıllarda Tarsus'a gelen bir gurup Arap çiftçinin, bugünkü Kazanlı'ya yerleştirildiğini tahmin ediyoruz…

Kazanlı'nın yaşlılarının anlattığı öykü, tahminimizi destekliyor.
Anlatılan şu: Dönemin bölgedeki etkili ismi Dikilitaş ağası, Suriye ve Samandağ üzerinden gelen bir grup Arap aşiretine, Kazanlı'yı göstererek " Gidin, şuraya yerleşin, kazanın yiyin" der
Arap aileler, kanallar açarak, bataklıkları kurutur, verimli arazileri ortaya çıkarırlar. Dikilitaş beyinin dediği gibi kazanıp yerler. Köyün adı da Kazandı kalır.
Sonraki yıllarda köy ihtiyar heyeti kazandı ismini, Kazanlı olarak değiştirir.
Kazanlı yaşlılarının anlattığı öykudeki Dikilitaş ağasının, Gökçeli bucak yöneticisi olması kuvvetle muhtemeldir.

KAZANLI İSKELESİ TARSUS'UN DÜNYA AÇILAN KAPISIYDI

Arap aşireti, yerli köylülerden farklı olarak hem tarımcılık hem de balıkçılıktan anlıyorlardı.
Bu nedenle antik çağlardan kalma, limanı keşfettiler. Böylece meşhur Kazanlı iskelesi oluştu.
Kazanlı iskelesi merkezi Tarsus olan bölgenin çıkış noktasıydı.
O dönemde Tarsus, İç Anadolu ile Akdeniz'in liman kentleri olan Lazkiye, Girit. Kıbrıs ve İskenderiye'nin geçiş noktası durumundaydı. Bu stratejik konumu nedeniyle kentleşme açısından son derece ileri düzeydeydi. Hanlar, hamamlar, cami ve kiliseler yapılmıştı ve birçok ülkenin konsoloslukları açılmıştı.
Çevre bucak ve köyler, temel ihtiyaçlarını Tarsus kent merkezinden karşılarken, zaman zaman da Kazanlı'ya uğrayarak, alışveriş yapıyorlardı.
Kavalalı Mehmet Ali Paşa ve oğlu İbrahim Paşa, bölgemize adım atmadan önce bölgenin yaşantısı kısaca böyleydi.
Ferman, Osmanlı toplumu içindeki gayrimüslimlere ticaret serbestisi sağılıyordu. Artık iç Anadolu, Kıbrıs, Girit, Lübnan ve Mısır'da yaşayan gayrimüslimler, liman kentlerine yerleşip, ticaret yapabileceklerdi.
Tarsus'ta merkez ve kimi dağ köylerinde Rum ve Ermenilerde yaşıyor ve Katolik, Ortodoks ve Ermeni kiliseleri bulunuyordu.
Tanzimat'ın getirdiği olanaklar, İmparatorluk sınır-

ları içindeki tüm gayrimüslimleri olduğu gibi Tarsus'takileri de sevindirmiş, heyecanlandırmıştı…

Mersin iskelesi hareketlendikçe, en başta Tarsus'tan olmak üzere, İç Anadolu ve diğer bölgelerden gayrimüslimler Mersin'e taşınmaya başladılar.

1854 yılında Kırım Savaşı nedeniyle Osmanlı İmparatorluğu Ruslara karşı aciz kalınca, İngiltere, Fransa ve İtalya'dan destek istedi.

Destekçi ülkeler destek karşılığı Osmanlı'yı yeni tavizlere zorladılar.

Tanzimat Fermanı'nın sağladığı ticari ayrıcalıklara uygun idari sistemin yenilenmesi ve batı tipi kurumların kurulması isteniyordu. Çünkü Osmanlı bürokrasisi, gayrimüslimlere verilen ayrıcalıkları kabullenemiyor ve zorluklar çıkarıyordu.

1856 yılında ilan edilen Islahat Fermanı ile Osmanlı sınırlarının tamamı yabancıların giriş çıkışına açıldı ve sistem yeni baştan yapılanmaya başladı.

Mersin iskelesine yaklaşan yelkenciler, Suriye'den yeni yeni Arap grupları getirirken, Islahat Fermanı sonrası İtalyan yelkenci ve tüccarlar, Mersini merkez edindiler. Öte yandan Kıbrıs, Girit, Lübnan, İskenderiye gibi kentlerden tüccarlar akın akın gelmeye başladı.

SÜVEYŞ KANALI İÇİN KERESTE MERSİNDEN GİTTİ

Tam o günlerde başlayan Süveyş Kanalı'nın yapımı süreci, Mersin'in gelişmesine çok büyük katkı yaptı. Kanalın yapımına 1859 yılında başlandı ve 10 yıl sürdü.

10 yıllık süre içinde 2,5 milyon işçinin çalıştığı ve 125.000 işçinin iş kazalarında öldüğü kayıtlara geçti. Kanalın inşasında gerekli olan kereste Toros dağlarından sağlandı.

2.5 milyon işçinin ne kadarı Mersin ve civarındandı? Kerestelerin taşınması, gemilere yüklenmesi sırasında kaç Mersinli yaşamını yitirdi.

Mersin ve civarından kaç kişi kereste yüklü gemilerle Süveyş Kanalı'na gitti?

10 yıl boyunca kanal yapımında çalışanlar, memleket özlemlerini nasıl giderdiler?

Toros eteklerinde ağaçları kesip, tomruk halin getirenlerle, tomrukları iskeleye taşıyıp, gemiye yükleyenler kimlerdi?

Orman köylüleri, yazın kesim yapıyor, tomruk haline getiriyorlardı. Tomruklar kışın yükselen müftü deresine bırakıyor ve denizde bekleyen gemilere yükleniyordu.

Müthiş bir ekonomik aktivite ve işbölümü doğmuştu; kereste tüccarı, gemici, taşıyıcı, yükleyici, ağaçları kesip, tomruk halin getirenler…

Hem kereste ticareti yapan tüccarlar hem de bu tica-

retin oluşturduğu iş gücünün Mersin'e yerleşmeye başladığı günlerden bahsediyoruz.
O yıllarda kereste ticareti için Mersin'e gelenler arasında Maruniler, Rumlar ve Levantenler bulunuyordu. Mersin'in en etkili aileleri arasında yer alan Nadirler, Sursoklar, Nacarlar, Nakkaşlar, Şaşatiler bu dönemde Mersin'e yerleştiler.

AMERİKAN İÇ SAVAŞININ MERSİNİN KENTLEŞMESİNE ETKİLERİ

Mersin'in gelişmesine Süveyş Kanalı'nın yapımı kadar Amerikan İç Savaşı da katkı yapmıştır.
Çünkü Amerikan pamuğu, İngilizler kanalıyla Avrupa'ya taşınıyordu.
1860 yılında başlayan iç savaş nedeniyle, Avrupa'nın pamuk ihtiyacı karşılanamaz oldu.
Hem İngilizler hem de Fransızlar Amik ovası ile Çukurova'nın iklim ve toprak yapısı açısından pamuk ekimine elverişli olduğunu daha önceden keşfetmişlerdi. Almanların da benzeri keşfi yaptıkları biliniyor.
1861 yılında Çukurova'da ilk pamuk ekimi başladı.
Ardından bütün ovaya pamuk plantasyonları kuruluyor.
Ekilen pamukların Avrupa pazarlarına en kısa ve en karlı yollardan taşınması en önemli sorun olmuştur.
Ancak o günlerde henüz Adana- Mersin karayolu bile yapılmamıştı.
Ekonomik ihtiyaç önce karayolunun ardından demiryolunun yapımını sağladı.
1875 yılında bugünkü karayolu hizmete açılırken, aynı yıllarda Fransızlar padişahtan aldıkları izinle demiryolunun yapımına başladılar.
1886 yılında demiryolu hizmete açıldı.
Karayolu ve demiryolunun hizmete açılması, Mersin'in çehresini değiştirdi.
Artık her yol Mersin'e çıkıyordu.
Amik ve Çukurova'nın pamukları balyalar halinde Mersin iskelesine getiriliyor ve oradan dünya pazarlarına sürülüyordu.
Pamuğun ekimi, bakımı toplanması taşınması, gemilere yüklenmesi ve ihracat-ithalat ilişkisi devasa bir ilişki ağı oluşturmuştu.
Süveyş Kanalı ve Amerikan İç Savaşı, ticaret kenti olarak Mersin'in kuruluşunu sağlamıştı.
Kentte bir anda pamuk ticaretine dayalı yeni yeni sektörler ortaya çıktı ve bu durum diğer sektörleri örneğin bankacılığın gelişmesi ve han, hamam, eğitim kurumları, cami, kilise yapımlarını hızlandırdı.
Pamuk üreticisi, taşıyıcısı, yükleyicisi, aracı tüccarı, yelkencisi, gemicisi, tefecisi, indir bindiricisi, bankacısı, han ve eğlence sahipliği. Kent yaşamı için gerekli olan bütün sektörler oluşmaya başlamıştı.

LÜBNAN İÇ SAVAŞI(1861-62) MERSİNİ NASIL ETKİLEDİ?

Lübnan tıpkı bugün başka ülkelerin hesap görme alanı olduğu gibi, 1860'larda da İngiliz ve Fransızların, Süveyş Kanalı yapım çekişmesinin hesaplaşma yeri oldu.

1848'li yıllarda Lübnan'da küçük küçük isyanlar olmuş ve Osmanlı kuvvetleri tarafından bastırılmıştı. Belki de o günlerde, karışıklıklardan kaçıp, Mersin köyü ile Kazanlıya gelip, yerleşenler oldu.

1860 ve 61 yılında Lübnan'da müthiş bir iç savaş başladı. Marunilerle Durziler arasında çıkan çatışmalar iki yıl sürdü. Fransızlar Marunileri destekliyordu. Lübnan üç parçaya bölündü.

İç savaştan kaçmak isteyen zengin ve orta sınıf Lübnanlılar paralarını, sermayelerini değerlendirecekleri, hem güvenli hem de ticarete açık bir yere gitmek istiyorlardı.

Yeni ve hızla gelişen Mersin onları zaten cezbediyordu.

Hem stratejik –ticari konumu hem de Levanten kültürüne ait göçmenlerin yerleşimi nedeniyle çekim merkeziydi Mersin.

İşte ta o günlerde Maruni ve Katolik Araplarla birlikte, Rum- Ermeni tüccarlarda Mersin'e yerleşmeye başladı.

Tanzimat ve Islahat fermanlarının sağladı ortam; Süveyş Kanalı'nın yapımı; Amerikan ve Lübnan iç savaşları.. 20 yıllık bu süre içinde Gökçeli bucağına bağlı olan Mersin köyü önce bucak merkezi arkasında kaza merkezi oldu ve Tarsus'la idari ilişkisi kesildi.

Mersin'in kuruluşunun ne zaman başlatılacağı konusunda kesin ve resmi bir kaynak yoktur.

1840 mı 1850'li mi ya da 1860 mı?

Cevabı zor bir soru...

1852 yılında Bucak olduğu kayıtlara girmiştir. Ama yine Osmanlı'nın başka kayıtlarında, örneğin Adana vilayet salnamelerinde, o yıllarda Mersin'de yerleşim görünmemektedir. 1855 yılında Abdülmecit bölgeyi annesi Valide Sultan Vakfı'na bağışladığını ve buralarda yatırım yapmak isteyenlerin vakıftan izin almaları gerektiğini belirtmiştir. Yine aynı yıllarda Mersin'deki Katolikler, kilise yapmak için müracaat ettiklerin de, verilen cevap şöyle olmuştur: Mersin diye bir yerde, Katolik cemaati kilise yapmak istiyor, bir bakın bakalım" Hâlbuki başka kaynaklara göre o yıllarda Mersin bucak statüsündedir.

TARSUS GÖZDEN DÜŞTÜ, MERSİN YÜKSELİŞTE

Mersin,1864 yılında, Gökçeli, Kalınlı ve Elvanlı Bucakları birleştirildi ve Tarsus'tan ayrılarak kaza merkezi oldu; İlk kaymakam Halepli Mahmut Gürani Bey'di

Mersin'in kaza olması, Tarsus'u gözden düşürdü. Orada bulunan Konsolosluklar Mersin'e taşınmaya başladı. Bu süreçte Tarsus'ta oturan birçok gayrimüslim de Mersin'e taşındı.

Kaza olmasıyla birlikte idari açıdan yeni yeni birimler kurulmaya başlandı. Mal müdürlüğü, belediye,iskele müdürlüğü gibi.

Mersin 1888 yılında Liva oldu...

Osmanlı idari sisteminde Livalık aynı zamanda sancak anlamına gelen ve vilayet ile kaza arasındaki bir birimi anlatmak için kullanılmıştır. Demek ki Mersin 1888 yılında aynı zamanda sancak olmuştur.

Liva ya da sancaklar mutasarrıflar tarafından yöne-

tiliyordu. Mersin'in ilk Mutasarrıfı 3 Osmanlı, iki meclis nişanı olan Neşet Paşa'dır. 1888'den 1904'e kadar Behçet, Fehmi, Şükrü, Ali Galip, Nazım ve Cemal Bey mutasarrıflık yapmıştır. 1904 ile 1920 arasındaki mutasarrıflar hakkında bilgi yoktur. 1904 ile 1911 yıllarında mutasarrıflık yapan Nazım Paşa, ünlü şair Nazım Hikmet'in dedesidir.
1920 ile 1922 yılları arasında Mersin işgal altındadır. Bu durumda Merkez Gözne'ye alınmıştır. Ömer Lütfi Bey vekil mutasarrıftır.
5. 8 1920 yılında Pozantı kongresinde Rauf Bey mutasarrıf olarak atanmıştır.
Bu bilgilerden sonra Mersin'in kuruluş tarihi ne zaman başlatılmalıdır sorusuna cevap vermek durumundayız?
Mersin Köyü olarak ne zaman oluştuğunu halen bilmediğimiz gibi Kazanlı, Karacailyas, Elvanlı köylerinin oluşma öyküleri gibi bir öykü de anlatılmıyor.
Bucak olduğu 1852 yılı hakkında da çelişkiler vardır. Ancak 1864 yılında kaza olmasına tüm kaynaklarda rastlanmaktadır.
Bu durumda, kentimiz Mersin'in kuruluşunu, kaza olduğu 1864 yılında başlatmamız gerekmektedir.

1880'Lİ YILLARDA MERSİN'DEKİ YAŞANTI NASILDI?

Bugünkü Uray Caddesi'ne o zamanlar Frenk Mahallesi deniliyordu.
Cadde hızla gelişiyordu. Çünkü yeni gelen zenginler arka arkaya yazıhaneler açmaya başladı. Yazıhanelerde armatörlük, tüccarlık, tefecilik yapılıyordu. Bu yıllarda ilk banka şubeleri de açıldı.
Uray Caddesi gelişti, yazıhaneler çoğaldı. Öyleyse köylerden ve örneğin Tarsus'tan gelenlerin, atları ve develeriyle birlikte kalacakları mekanlar gerekiyordu Taşhan, Sorsuk ve Azak han bu dönemde yapıldı.
Belediye binası da Uray Caddesi'ndeydi.
Lazkiye'den gelenler bugünkü kiremithane mahallesinde kurdukları huulardan çıkıp, yaptıkları yeni evlere yerleşiyorlardı. O yıllarda buraya, Lazkiyelile-

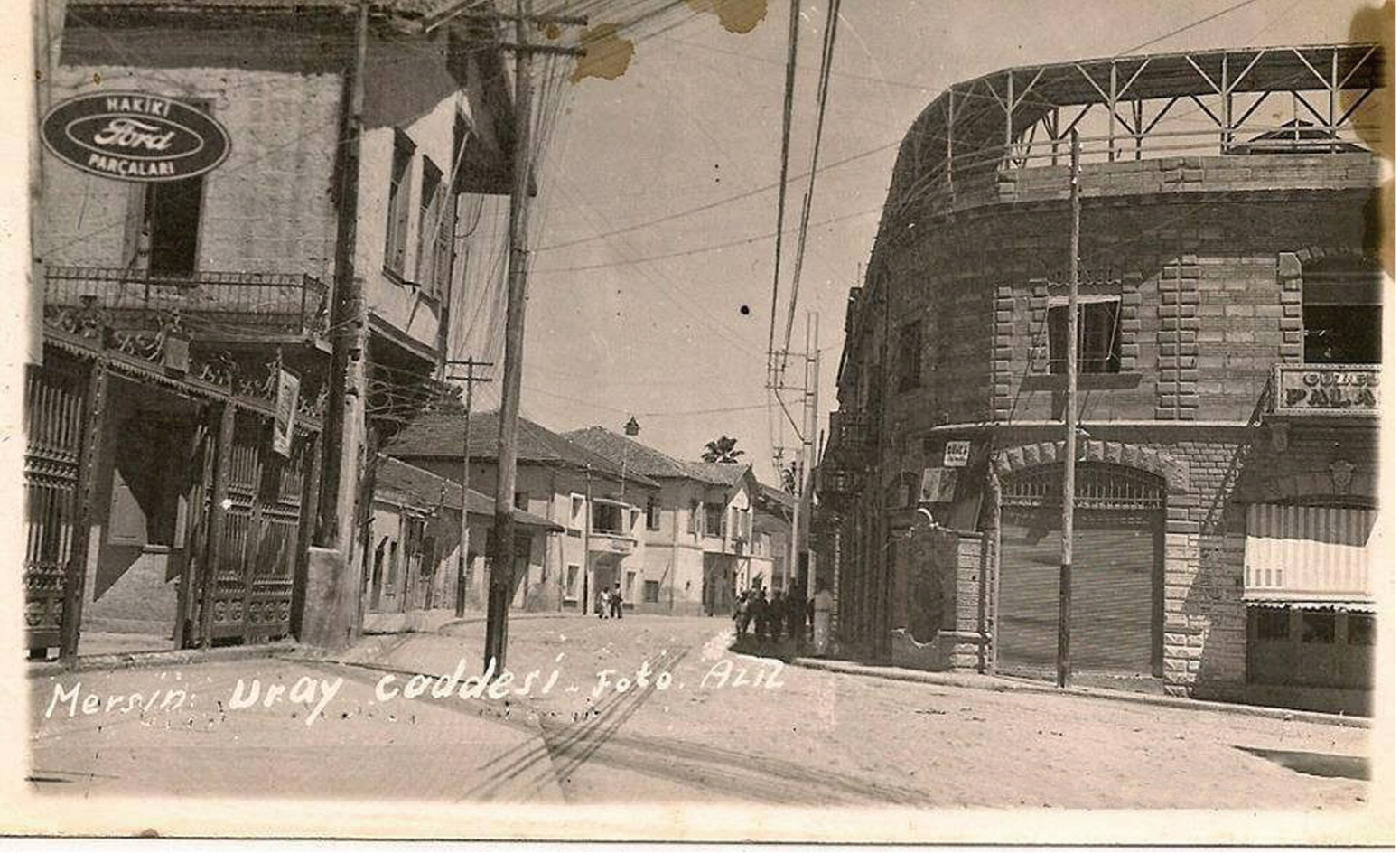

rin oturduğu bölge anlamında Lazkiye mahallesi deniliyordu.

Lazkiyeliler daha çok bugünkü Bahçe Mahallesi'nde, bahçecilik yapıyorlardı. Bahçeler daha sonra konutlaşmaya açıldı ve buraya Bahçe Mahallesi denildi.

Lazkiyelilerin zenginleri bahçeleriyle geçinirken fakirleri Uray Caddesindeki çeşitli bürolarda, daha çok Ermenilerin yaptığı kuyumculuk, berberlik, terzi dükkanlarının çırak olarak çalışıyorlardı.

Bu arada bugünkü Osmaniye-Çavuşlu mahallesinde Ortodoks Rumlar yaşıyordu. Bu nedenle buraya Hristiyan Mahallesi adı verilmişti.

1860 ve 1890'lı yıllarda Mersin toplam üç mahalleden oluşuyordu; Lazkiye, Frenk ve Hristiyan mahallesi

Aynı dönemde, Uray caddesinin kuzey bölgelerine, Camili, Useli, Elvanlı, Dikilitaş ve Tarsus'tan gelenler yerleşmeye başladı, daha sonra buraya Cami Şerif adı verildi.

1899 yılanda Girit'ten 70-80 aile Mersin'e geldi. Girit göçmenleri, dönemin padişahı 2. Abdülhamit'in ihsan eylediği bölgeye yerleştiler. Cumhuriyetten sonra mübadele ile gelen Girit Türkleri de aynı bölgeye yerleştiler. Bu mahallenin adı ihsan eylemekten gelen İhsaniye Mahallesi olarak kaldı. Kısacası İhsaniye Mahallesi Girit Türklerinin Mahallesi olarak kayıtlara geçti.

Aynı günlerde, Bahçe Mahallesi ile kısmen Hamidiye ve Mahmudiye de oluşmaya başladı. Bugünkü Cumhuriyet Mahallesi Mersin'in dışında ve birkaç ailenin yaşadığı Yeniköy adında bir köydü.

Adana-Mersin demiryolunun yapımı 1864 yılında başladı. Yolun yapılıyor olması, tüccarları hareketeye geçirdi. Adana, Tarsus bölgesinde araziler satın alınarak, büyük pamuk ve çeltik üretimleri başladı. Nihayet 1886 yılında demiryolu faaliyete geçti. Hem demiryolunun yapım yılları hem de faaliyete geçmesi, yeni bir dönemi başlatmıştı Mersin için.

Adana köylülerinin ürettiği pamuk ve pirincin vagonlara yüklenmesi, Mersin iskelesine getirilip, oradan gemilere yüklenmesi, yepyeni bir toplumsal işbölümünü ortaya çıkardı. Bu bakımdan demiryolu aynı zamanda Çukurovalılık bilincinin gelişmesini sağladı.

1889 yılında mersin iskelesine 264 vapur 1004 yelkenlinin uğradığı kayıtlara geçmiştir.

Tarsus'ta bulunan konsoloslukların Mersin'e taşınma işlemi hızlandı. Aynı yıl Mersin'deki konsoloslukların sayısı 12'iyi buldu.

Bugünkü Mersin Ticaret Sanayi Odası da demiryolunun yapıldığı yıl, yani 1886 yılında kuruldu. Ancak, tıpkı Mersin tarihi gibi Ticaret Odası tarihinin en az 40 yılı bilinmemektedir. Şu anda sadece kuruluş yılını biliyoruz. 1926 yılına kadar hiçbir kayıt ve belgeye sahip değiliz. Tıpkı Mersin belediyesi ve Mersin valiliğinin çoğu yıllarının bilinmediği gibi…

Söz konusu yıllarda, Mersin çok dinli, çok kültürlü, çok etnik yapılı bir kentti ve belki de Mersin'in bu yapısına uyacak tek kent hem o dönemdeki hem de şimdiki Lübnan'dı.

İtalyan Katolikler, yani Mersin'deki Levantenler Latin Katolik kilisesini yaptılar. Latin Katoliklerin mezarları da bugünkü Beş Yol civarındaydı ki o zamanlar Beş Yol, şehrin çok dışında sayılırdı.

Müslümanların Mezarlığı ise bugünkü Akdeniz Belediyesinin bulunduğu yerdeydi. Mezarlık daha sonra, şimdiki sanat okulun bulunduğu yere taşınmıştır.

Kuruçeşme civarında Ortodoks Mezarlığı bulunuyordu.

Öte yandan Çavuşlu'da oturan Rum Ortodoksların da kendi mezarlıkları oradaydı.

Ayrıca, şimdiki Defterdarlık binasının bulunduğu yerde de Fransız Mezarlığı bulunuyordu.

Aynı dönemde Müslümanların başka bir mezarlığı da bugünkü Müftü Camiin kuzey bölgesindeydi.

Küçük Mersin hızla büyüdüğü gibi gerçek anlamda kentleşiyordu. Çünkü okullar, kiliseler, yollar yapılırken, yeni işyerleri açılıyordu.

Buz, çırçır, un fabrikaları arka arkaya faaliyete geçmişti.

Köylüler ürettikleri ürünleri şehre getiriyor, şehirden de ihtiyaçlarını alıp gidiyorlardı.

Bunun için Taşhan, Sorsuk ve Azak han uzun süre kullanıldı. Daha sonra bugünkü yoğurt pazarı iç ticari değişimin mekanı oldu.

Ünlü dekovil hattı bu yıllarda kuruldu.

AYÇİÇEK YAĞINDA
SAFLIĞIN ve DOĞALLIĞIN TEMSİLCİSİ
SAFYA
RAFLARDA
DİKKAT
Bitkisel karışım yağı değil saf ayçiçek yağıdır. Adı üstünde Safya...
Safiya
AYÇİÇEK YAĞI
1Le
aves

Bitkisel karışım değil, safi ayçiçek yağı sloganıyla sektöre hızlı bir giriş yapan Safya'nın en önemli iddiası kalitesi. Aves Enerji Yağ ve Gıda Sanayi AŞ Genel Müdürü Onat Angı, Safya'nın markalaşma çalışmalarına odaklandığını vurguladı. Angı, hedeflerinin Türkiye'de ilk 3 marka arasında yer almak olduğuna dikkati çekti.

Aves, Safya markasıyla önümüzdeki dönemde pazarlama atağı yapmayı planlıyor. Tam entegre üretim yolundaki bütün yatırımları tamamladıklarının altını çizen Onat Angı, 2015 yılında kırma kapasitelerini günlük 500 tondan 1500 tona çıkardıklarını belirterek, "Böylece Türkiye'nin en büyük kırma kapasitesine sahip olduk." dedi.

2016 yılında yeni butik dolum hattı kurduklarını ve günlük 1300 ton şişeleme kapasitesine ulaştıklarını kaydeden Angı, "5 bin palet kapasiteli büyük bir depo kurduk. Bu sayede iç piyasa satışları için önemli bir unsuru tamamlamış olduk. Böylelikle yılda 450 bin ton kırma, 210 bin ton rafine, 400 bin ton dolum kapasiteli tam entegre ve en son teknoloji ile donatılmış bir tesis olduk." dedi.

Aves, 2013 yılında faaliyete geçtiğinden bu yana neler yaptı?

Aves dünden günümüze hedeflerini gerçekleştirmeyi başarmış bir şirket. Tam bütünleşik yapıda, Avrupa standartlarında bir tesis kurmayı hedefledi gerçekleştirdi. Fabrika kapasite artışı öngörülerek kurulmuştu. Faaliyete geçtikten kısa süre sonra bu öngörü gerçekleşmiş ve kapasite artırımına gidilmiştir. Bugün geldiğimiz noktada Aves, Avrupa'da dahi eşine az rastlanır, tam entegre yapıda, yağlı tohum kırma ve işleme, bitkisel yağ ve biodizel üretim tesisiyle fark yaratmaktadır. Üretim serüvenimiz ihracatla başladı ve 3 yıl içinde hedeflediğimiz 10 ülkeye ihracat yapar hale geldik. Irak 'da hedeflediğimiz yatırımımızı gerçekleştirdik ve Irak'ın Erbil bölgesindeki ilk ve tek yemeklik yağ fabrikasını kurduk. Bu bölgede markalaşma hızımız Türkiye'den bile daha hızlı ilerlemektedir. Irak pazarı başta olmak üzere yurtdışında etkinliğimiz her geçen gün hedeflediğimiz şekilde biraz daha artmaktadır. En önemli hedefimiz olan güven ve kalite konusunda bugüne kadar taviz vermedik. Birinci şişe ile bir milyonuncu şişede aynı kaliteyi hedefledik ve gerçekleştirdik.

Safya Ayçiçek yağınızın etkileyici bir isim hikayesi var. Bize kısaca bahsedebilir misiniz?

Aves AŞ yönetim kurulu başkanı Senan İdin'in merhum annesinin adı SAFYA. Safya Hanım Anadolu'da yaşadığı ilçenin ilk lokantacısının kızı ve çok marifetli, öyle ki yaşadığı bölgede yemekleri dillere destan. Biz yola çıkarken SAFLIK ve DOĞALLIK ilkelerini benimsedik. İstedik ki Safya Hanım'ın leziz yemekleri gibi SAFYA Ayçiçek yağıda Türkiye'de çok konuşulsun ve her mutfağa girsin. Bu yüzden ödün vermeyeceğimiz tek şey kalitemiz.

Safya Ayçiçek Yağınızın ilk lansmanını gerçekleştirdiniz. Lansman sonrası geri dönüşler nasıl oldu?

2016 yılı Mayıs ayında yaptığımız Safya ayçiçek yağı lansmanın da değerli iş ortaklarımızla bir araya gelme fırsatı bulduk. Hem yeni dolum ve akıllı raf sistemli depomuzun açılışı hem de lansmanın aynı anda yapılması çok heyecan yarattı. Lansman sonrası katılımcılarımızdan çok olumlu geri dönüşler aldık. Bu durum aynı şekilde satışlarımıza yansıdı haliyle. Bu olumlu sinerjinin devamlılığı için çalışmalarımıza hız kesmeden devam ediyoruz.

Safya markası ile iç pazarda 3 yılda de ilk 3 marka arasına girmeyi hedefliyorsunuz. Bu yönde çalışmalarınız neler?

3 yıl gibi kısa sürede, Safya markası ondan fazla ülkeye girdi. Türkiye genelinde hemen hemen her bölgede bayilik ağını kurdu. Türkiye'nin en seçkin listeleri; Fortune, Capital 500, TIM ve ISO 500 listelerinde üst sıralarda yerini aldı. Bölgesinde sektörünün en çok ihracat yapan şirketi seçildi. Cirosunu en çok arttıran 2. Şirket seçildi. Irak'ın ilk ve tek yemeklik fabrikasını kurdu. Sadece Türkiye'de değil, Irak'ta da markalaşmaya başladı. Önümüzdeki 3 yılda, ilk 3 firma arasına girmek bu kadar işi başarmış bir ekip için realistik bir hedef. Tüm Aves ailesi olarak, markamıza olan inancımız tamdır. Bu çok önemli bir nokta. İnandığımız bir markayı daha ileriye taşıma hedefiyle güne başlıyor ve o şevkle çalışıyoruz. Bulunurluk, raflardaki payımızın artması çok önemli bir adım olup, mümkün olduğunca fazla dağıtım noktasında olmamız markanın daha fazla pazar payı almasında önemli bir adımdır. Tabi ki buna paralel, olmazsa olmazlardan pazarlama çalışmalarıdır. Hem çizgi üstü hem de çizgi altı pazarlama çalışmalarımız planlı şekilde devam etmektedir. Rafta farkındalık yaratmak üzere Türkiye'de önemli başarılar elde etmiş önde gelen ajanslar ile çalışmaktayız. Hem ambalajımızla hem de konumlandırma çalışmalarımızla başarıya

ulaşacağımıza inancımız tamdır. Ramazan ayı boyunca ulusal kanalda radyo reklamımız yayınlandı. Önümüzdeki süreçte ses getirecek başka projelerimiz de olacak.

Şişe tasarımınız çok beğeniliyor. Hatta yurtiçi ve yurtdışında seçkin ödüllere layık görüldü. Şişenizin aldığı ödüllerden bahsedebilir misiniz?

SAFYA SULTAN ŞİŞE'nin tasarımı, 2015 yılında Ambalaj Sanayicileri Derneği "Yetkinlik Ödülüne" layık görüldü. Bu ödül sayesinde Asiastar ve Worldstar'a da katılmaya hak kazandı. İlk olarak Asya'nın ambalaj devlerinin buluştuğu, Asya Ambalaj Federasyonu tarafından düzenlenen Asiastar yarışmasında "Consumer Packaging" Tüketici Ürünleri Kategorisinde ödüle layık görüldü. Sonrasında da Dünya Ambalaj Derneği tarafından düzenlenen, Dünyanın En Seçkin ambalajlarının seçildiği Worldstar yarışmasından da ödülle döndü. 35 ülkeden 293 ambalajın yarıştığı Worldstar'dan ödül almak hem ülkemize ödülle döndüğümüz hem de Safya markasının böyle seçkin bir yarışmada ödül alması sebebiyle, bizim için ayrı bir gurur kaynağı oldu. Son olarak geçtiğimiz günlerde, Ekonomi Bakanlığı, Türkiye İhracatçılar Merkezi (TİM)ve Endüstriyel tasarımcılar meslek kuruluşu işbirliğiyle düzenlenen Design Turkey yarışmasında "İyi Tasarım Ödülüne" layık görüldü.

Sizce markalaşmanın ürüne ve firmaya sağladığı katkılar neler?

Markalaşma bir firmanın uzun süreli yaşaması için hayati önem taşıyan damarlarından bir tanesidir. Marka diğer işletmelerin ürünlerinden bizim ürünü ayrıştıracak ve tüketicinin bizim ürünleri tercih etmesini sağlayacak en önemli unsurdur. Biz marka konumlandırmamızı günümüzde herkesin özlemini duyduğu ve arar olduğu SAFLIK üzerine kurduk. Anne adıyla yola çıkan markamızın ambalajı kadın figürü, etiketimiz saflık deyince akla gelen ilk renk olan beyaz, uçuşan yapraklar hafifliği sembolize ediyor. Her detay tek tek üzerinde düşünülerek tasarlandı ve en önemlisi hepsi de gerçek. Zaten şirket olarak da her zaman yenilikçi ve rekabetçi, olmayı hedefliyoruz.

Sektörünüzde hatırı sayılır bir ihracata sahipsiniz. Yurt dışında da markalaşma çalışmalarınız olacak mı?

Üretim kapasitemiz ve hedeflerimiz çerçevesinde yurtiçi pazarda olduğu kadar yurtdışı pazarlarında da çalışmalarımız elbette olacak. Şu anda 10 ülkeye ihracat yapıyoruz. Buradaki amacımız ürünü sadece ihraç etmek değil, girdiğimiz pazarlarda markalaşma faaliyetlerinde de bulunmak. İhracat yapacağımız ülkelerde distribütör seçimlerinde bu kritere uyacak adayları seçiyoruz. Biz sadece ürünümüzü sattık diye düşünmüyoruz. Hangi ülke olursa olsun, markamızı nasıl daha iyi bir konuma getiririz diye çalışıyoruz.

Ayçiçek yağı tüketicilerini buradan nasıl bir mesaj vermek istersiniz?

Türkiye'de en çok ayçiçek yağı tüketiliyor. Yıllık yaklaşık 850 bin ton gibi bir tüketim söz konusu. Bundan sonra amacımız Safya markasının Türkiye pazarında hem bilinirliğini hem de bulunurluğunu artırmak olacak. Sadece marka bilinirliği yetmeyecek, tüketicinin her rafta Safya'yı bulabilmesini sağlayacağız. Bunun için de bütün kanallarda dağıtımlarımızı güçlendireceğiz. Şu an 42 bayimiz var, en büyük pazar olan Marmara bölgesinde önemli yerel zincirlere ürün göndermeye başladık. Bir yıl içinde bayilerimiz ile birlikte Türkiye'nin yüzde 90'ına ürün gönderebilir durumda olabileceğiz. Piyasada bazı firmalar ayçiçeği yağına daha ucuz olan diğer bitkisel yağları karıştırıyorlar. Saflık ve doğallıktan vazgeçmeyin ve mutlaka aldığınız yağların etiketlerini iyi inceleyin.

TOYOTA
İYİNİN DE İYİSİ
Yeni
HILUX
HILUX
Hayatın tüm yönleri için.
Hem şehirde, hem doğada konforu, dayanıklılığı ve
güvenilirliğiyle yeni Hilux beklentilerinizin ötesinde.
yenihilux.com
Toyota Plaza Boranlar
Yenimahalle G.M.K. Bulvarı 33174 Sok. No: 1 Mezitli - MERSİN Tel: (0324) 357 03 03 Faks: (0324) 357 03 77
KORNA ÇALMA HUZURUMU ÇALMA
TOYOTA

Mersin Uluslararası Limanı büyüyor, rotalar yeniden çiziliyor

Dünyanın en büyük 100 konteyner limanı arasında yer alan MIP, mega gemilere hizmet verecek genişleme yatırımıyla, Doğu Akdeniz'in ana limanı olma yolunda emin adımlarla ilerliyor.

MIP
MERSİN INTERNATIONAL PORT
PSA akfen

marketing@mersinport.com.tr
www.mersinport.com.tr

ARBELLA®

Türkiye'de Üretilen ilk ve Tek Lazanya

www.arbella.tv /arbellamakarna